पेतवत्थु

राहुलसङ्किच्चानेन
आनन्दकोसल्लानेन
जगदीसकस्सपेन च
सम्पादितो

उत्तमभिक्खुना पकासितो
२४८१ बुद्धवच्छरे (1937 A C)

प्राङ्निवेदनम्

पालिवाङ्मयस्य नागराक्षरे मुद्रणं अत्यपेक्षितमिति नाविदितचरं भारतीयेतिहासविविदिषूणाम्। संस्कृतपालिभाषयोरतिसामीप्यादपि यत् परस्सहस्रेभ्यः जिज्ञासुभ्यः संस्कृतज्ञेभ्यः पालिग्रन्थराश्यवगाहनं दुष्करमिव प्रतिभाति तत् लिपिभेदादेव। एतदर्थमयमस्माकमभिनवः प्रयासः। अत्र नूतना अपि पाठभेदाः निधेया इत्यासीदस्माकं मनीषा परं कालात्ययभीत्याऽत्र प्रथमभागे धम्मपदादयेषु न तत् कृतमभूत्। अधःटिप्पणीषु सन्निवेशिता पाठभेदाः प्रायः Pali Text Society मुद्रितेभ्यो ग्रन्थेभ्य उद्धृताः।

अर्थसाहाय्यं विना अस्मत्समीहितं हृदि निगूहितमेव स्यात्। तत्र भदन्तेन उत्तमस्थविरेण साहाय्यं प्रदाय महदुपकृतमिति निवेदयति—

कार्त्तिकशुक्लैकादश्यां २४८० बुद्धाब्दे	राहुलः सांकृत्यायनः आनन्दः कौसल्यायनः जगदीशः काश्यपश्च

विषय-सूची

पिट्ठङ्को

पिट्ठङ्को

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स

पेतवत्थु

१—१

१—खेत्तूपमा अरहन्तो दायका कस्सकूपमा ।
बीजूपमं देय्यधम्मं एत्तो निब्बत्तते फलं ॥

२—एतं बीजं कसी खेत्तं पेतानं दायकस्स च ।
तं पेता परिभुञ्जन्ति दाता पुञ्ञेन वड्ढति ॥

३—इधेव कुसलं कत्वा पेते च पटिपूजिय ।
सग्गञ्च कमति ठानं कम्मं कत्वान भद्दकं ॥

२—समणी अहं पापो दुक्खवाचो तपस्सीरूपा मुखसा असञ्ञतो।
　लद्धा च मे तपसा वण्णधातु, मुखञ्च मे पेसुनियेन पूतीति ॥
३—तयिद तया नारद सामं दिट्ठं अनुकम्पका ये कुसला वदेय्यु।
　मा पेसुनं मा च मुसा अभाणि यक्खो तुवं होहिसि कामकामीति ॥

पूतिमुखपेतवत्थु

१—४

१—यं किञ्चारम्मणं कत्वा दज्जा दानं अमच्छरी।
　पुब्बे पेते च आरब्भ अथवा वत्थुदेवता ॥
२—चत्तारो च महाराजे लोकपाले यसस्सिने।
　कुवेरं धतरट्ठञ्च विरूपक्खञ्च विरुळ्हकं त एव पूजिता होन्ति दायका च अनिप्फला
३—न हि रुण्णं व सोको वा याचञ्ञा परिदेवना।
　न तं पेतस्स अत्थाय एवं तिट्ठन्ति ञातयो ॥
४—अयं च खो दक्खिणा दिन्ना सङ्घम्हि सुप्पतिट्ठिता।
　दीघरत्तं हिताय'स्स ठानसो उपकप्पतीति ॥

पिट्ठधीतलिकपेतवत्थु

१—५

१—तिरो कुड्डेसु तिट्ठन्ति सन्धिसिङ्घाटकेसु च।
　द्वारबाहासु तिट्ठन्ति आगन्त्वान सकं घरं ॥
२—पहूते अन्नपानम्हि खज्जभोज्जे उपट्ठिते।
　न तेसं कोचि सरति सत्तानं कम्मपच्चया ॥
३—एवं ददन्ति ञातीनं ये होन्ति अनुकम्पका।
　सुचिं पणीतं कालेन कप्पियं पानभोजनं।
　इदं वो ञातीनं होतु सुखिता होन्तु ञातयो ॥
४—ते च तत्थ समागन्त्वा ञातिपेता समागता।
　पहूते अन्नपानम्हि सक्कच्चं अनुमोदरे ॥
५—चिरं जीवन्तु नो ञाती येसं हेतु लभामसे।
　अम्हाकञ्च कता पूजा दायका च अनिप्फला ॥

६—न हि तत्थ कसी अत्थि गोरक्ख'एत्त न विज्जति ।
वणिज्जा तादिसी नत्थि हिरञ्ञेन कयक्कयं ॥
७—इतो दिन्नेन यापेन्ति पेता कालकता तहिं ।
उन्नमे उदकं वुट्ठं यथा निन्नं पवत्तति ।
एव एव इतो दिन्नं पेतानं उपकप्पति ॥
८—यथा वारिवहा पूरा परिपूरेन्ति सागरं ।
एवमेव इतो दिन्नं पेतानं उपकप्पति ॥
९—अदासि मे अकासि मे ञातिमित्ता सखा च मे ।
पेतानं दक्खिणा दज्जा पुब्बे कतं अनुस्सरं ॥
१०—न हि रुण्णं वा सोको वा या चञ्ञा परिदेवना ।
न तं पेतानं अत्थाय एवं तिट्ठन्ति ञातयो ॥
११—अयं च खो दक्खिणा दिन्ना सङ्घम्हि सुपतिट्ठिता ।
दीघरत्तं हिताय'अस्स ठानसो उपकप्पति ॥
१२—सो ञातिधम्मो च अयं निदस्सितो, पेतान पूजा च कता उळारा ।
बलञ्च भिक्खून अनुप्पदिन्नं, तुम्हेहि पुञ्ञं पसुतं अनप्पक'ति ॥

तिरोकुड्ड पेतवत्थु

१—६

१—नग्गा दुब्बण्णरूपासि दुग्गन्धा पूति वायसि ।
मक्खिकापरिकिण्णा'व कानु त्वं इध तिट्ठसीति ॥
२—अहं भद्दन्ते पेतीऽम्हि दुग्गता यमलोकिका ।
पापकम्मं करित्वान पेतलोका इतो गता ॥
३—कालेन पञ्च पुत्तानि सायं पञ्च पुनापरे ।
विजायित्वान खादामि ते पि न होन्ति मे अलं ॥
४—परिडय्हति धूमायति खुदाय हदयं मम ।
पानीयं न लभे पातुं पस्स मं ब्यसनं गतं ति ॥
५—किं नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं ।
किस्स कम्मविपाकेन पुत्तमंसानि खादसीति ॥
६—सपत्ती मे गब्भिनी आसि तस्सा पापं अचेतयिं ।
साहं पदुट्ठमनसा अकरिं गब्भपातनं ॥

७—तस्सा द्वेमासिको गब्भो लोहितञ्ञेव पग्घरी ।
तदस्सा माता कुपिता मय्हं ञाती समानयि ॥
८—सपथञ्च मं कारेसि परिभासापयि च मं ।
साहं घोरञ्च सपथं मुसावादं अभासिस्सं ॥
९—पुत्तमंसानि खादामि सपथञ्च कतं मया ।
तस्स कम्मविपाकेन मुसावादस्स चूभयं
पुत्तमंसानि खादामि पुब्बलोहितमक्खिता ति ॥

पञ्चपुत्तखादकपेतवत्थु

१—७

१—नग्गा दुब्बण्णरूपासि दुग्गन्धा पूति वायसि ।
मक्खिकाहि परिकिण्णा का नु त्वं इध तिट्ठसीति ॥
२—अहं भन्ते पेतीम्हि दुग्गता यमलोकिका ।
पापकम्मं करित्वान पेतलोकं इतो गता ॥
३—कालेन सत्त पुत्तानि सायं सत्त पुनापरे ।
विजायित्वान खादामि ते पि न होन्ति मे अलं ॥
४—परिडय्हति धूमायति खुदाय हदयं मम ।
निब्बुतिं नाधिगच्छामि अग्गिदड्ढव आतपे ति ॥
५—किं नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं ।
किस्स कम्मविपाकेन पुत्तमंसानि खादसी ति ॥
६—अहु मय्हं दुवे पुत्ता उभो सम्पत्तयोब्बना ।
साहं पुत्तबलूपेता सामिकं अतिमञ्ञिसिं ॥
७—ततो मे सामिको कुद्धो सपत्तिं मय्हमानयि ।
सा च गब्भं अलभित्थ तस्सा पापं अचेतयिं ॥
८—साहं पदुट्ठमनसा अकरिं गब्भपातनं ।
तस्सा तेमासिको गब्भो पूतिलोहितको पति ॥
९—तदस्सा माता कुपिता मय्हं ञाती समानयि ।
सपथं च मं कारेसि परिभासापेसि च मं ।
साहं घोरञ्च सपथं मुसावादं अभासिस्सं ॥
१०—पुत्तमंसानि खादामि सचेतं पकतं मया ।
तस्स कम्मविपाकेन मुसावादस्स चूभयं ।
पुत्तमंसानि खादामि पुब्बलोहितमक्खिका ति ॥

सत्तपुत्तखादकपेतवत्थु

१—८

१—किं नु उम्मत्तरूपो'व लायित्वा हरितं तिणं ।
खाद खादा'ति लपसि गतसत्तं जरग्गवं ॥
२—न हि अन्नेन पानेन मतो गोणो समुट्ठहे ।
त्वं'सि बालो च दुम्मेधो यथा तञ्ञेव दुम्मती'ति ॥
३—इमे पादा इमं सीसं अयं कायो सवालधि ।
नेत्ता तत्थ'एव तिट्ठन्ति अयं गोणो समुट्ठहे ॥
४—नय्यकस्स हत्थपादा कायो सीसं च दिस्सति ।
रुदं मत्तिकथूपस्मिं ननु त्वञ्ञेव दुम्मती ति ॥
५—आदित्तं वत मं सन्तं घतसित्तं'व पावकं ।
वारिना विय ओसिञ्चि सब्बं निब्बापये दरं ॥
६—अब्बूळ्हं वत मे सल्लं सोकं हदयनिस्सितं ।
यो मे सोकपरेतस्स पितुसोकं अपानुदि ॥
७—स्वाहं अब्बूळ्हसल्लोस्मि सीतिभूतोस्मि निब्बुतो ।
न सोचामि न रोदामि तञ्च सुत्वान मानव ।
८—एवं करोन्ति सप्पञ्ञा ये होन्ति अनुकम्पका ।
विनिवत्तयन्ति सोकम्हा सुजातो पितरं यथा'ति ॥

गोणपेतवत्थु

१—९

१—गूथञ्च मुत्तं रुहिरञ्च पुब्बं, परिभुञ्जति किस्स अयं विपाको ।
अयं नु खा किं कम्मं अकासि नारी, या च सब्बदा लोहितपुब्बभक्खा ॥
२—नवानि वत्थानि सुभानि चेव मुदूनि सुद्धानि च लोमसानि ।
दिन्नानि मिस्सा किटका व' भवन्ति अयं नु किं कम्मं अकासि नारीति ॥
३—भरिया म'एसा अहु भद्दन्त अदायिका मच्छरिनी कदरिया ।
सा मं ददन्तं समणब्राह्मणानं, अक्कोसति परिभासति च ॥
४—गूथञ्च मुत्तं रुहिरं च पुब्बं परिभुञ्ज त्वं असुचिं सब्बकालं ।
एतं ते परलोकस्मिं होतु, वत्था च ते किटका भवन्ति ।
एतादिसं दुच्चरितं चरित्वा इधागता चिररत्ताय खादती ति ॥

महापेसकारपेतवत्थु

१—१०

१—का नु अन्तो विमानस्मि तिट्ठन्ती न उपनिक्खमि ।
उपनिक्खमस्सु भद्दे त्व पस्साम त महिद्धिक ति ॥
२—अट्टीयामि हरायामि नग्गा निक्खमितु बहि ।
केसेह म्हि पटिच्छन्ना पुञ्ञ मे अप्पक कत'ति ॥
३—हन्द उत्तरीय दामि ते इम दुस्स निवासय ।
इम दुस्स निवासेत्वा एहि निक्खम सोभने ।
उपनिक्खमस्सु भद्दे पस्साम त महिद्धिक ति ॥
४—हत्थेन हत्थे ते दिन्न न मय्ह उपकप्पति ।
एस एत्थु पासको सद्धो सम्मासम्बुद्धसावको ॥
५—एत अच्छादयित्वान मम दक्खिण आदिस ॥
तदाह सुखिता हेस्स सब्बकामसमिद्धिनी ति ॥
६—तञ्च ते नहापयित्वा विलिम्पित्वान वाणिजा ।
वत्थेह अच्छादयित्वान तस्सा दक्खिण आदिसु ॥
७—समनन्तरानुद्दिट्ठ विपाको उपपज्जथ ।
भोजनच्छादनपानीय दक्खिणाय इद फल ॥
८—ततो सुद्धा सुचिवसना कासिकुत्तमधारिनी ।
हसन्ती विमाना निक्खमि दक्खिणाय इद फल ति ॥
९—सुचित्तरूप रुचिर विमान ते च भासति ।
देवते पुच्छिता चिक्ख किस्स कम्मस्स इद फल ति ॥
१०—भिक्खुना चरमानस्स दोणिनिम्मिञ्जन अह ।
अदासि उजुभूतस्स विप्पसन्नन चेतसा ॥
११—तस्स कम्मस्स कुसलस्स विपाक दीघ अन्तर ।
अनुभोमि विमानस्मि तञ्च दानि परित्तक ।
१२—उद्ध चतूहि मासहि कालकिरिया भविस्सति ।
एकन्त कटुक घोर निरयूपपतिस्सऽह ॥
१३—चतुक्कण्ण चतुद्वार विभत्त भागसो मित ।
अयोपाकारपरियन्त अयसा पटिकुज्जित ॥
१४—तस्स अयोमया भूमि जलिता तेजसायुता ।
समन्ता योजनसत फरित्वा तिट्ठति सब्बदा ॥

१५—तत्थाहं दीघं अद्धान दुक्खं वेदिस्सं वदनं ।
फलं च पापकम्मस्स तस्मा सोचामीदमूतं ति ॥

खलात्यपेतवत्थु

१—११

१—पुरतो व सेतेन पलेति हत्थिना मज्झे पन अस्सतरीरथेन ।
पच्छा च कञ्ञा सिविकाय निय्याति, ओभासयन्ती दस सब्बतो दिसा ॥
२—तुम्हे मुग्गरहत्थपाणिनो रुदं मुखा छिन्नपभिन्नगत्ता ।
मनुस्सभूता किं अकत्थ पापं येन अञ्ञमञ्ञस्स पिवाथ लोहितं ॥
३—पुरतो यो गच्छति कुञ्जरेन सेतेन नागेन चतुक्कमेन ।
अम्हाकं पुत्तो अहु यो जेट्ठको दानानि दत्वान मुदितं पमोदति ॥
४—यो सो मज्झे अस्सतरीरथेन, चतुब्भि युत्तेन सुवग्गितेन ।
अम्हाकं पुत्तो अहु मज्झिमो सो अमच्छरी दानपति विरोचति ॥
५—या सा पच्छा सिविकाय निय्याति नारी सपञ्ञा मिगमन्दलोचना ।
अम्हाकं धीता अहु सा कनिट्ठा भागड्ढभागेन सुखी पमोदति ॥
६—एते च दानानि अदंसु पुब्बे, पसन्नचित्ता समणब्राह्मणानं ॥
मयं पन मच्छरिनो अहुम्हा परिभासका समणब्राह्मणानं ।
एते पदत्वा परिचारयन्ति मयं च सुस्साम नळो व छिन्नो'ति ॥
७—किं तुम्हाकं भोजनं किं सयनं कथं सु यापेथ सुपापधम्मिनो ॥
पहूतभोगेसु अनप्पकेसु सुखं विरागाय दुक्खज्ज पत्ता ति ॥
८—अञ्ञमञ्ञं वधित्वान पिवाम पुब्बलोहितं ।
बहुं पित्वा न धाता होम नच्छादिम्हसे मयं ॥
९—इच्चेव मच्चा परिदेवयन्ति अदायका पेच्च यमस्स ठायिनो ।
ये ते विदिच्च अधिगम्म भोगे न भुञ्जरे नापि करोन्ति पुञ्ञं ॥
१०—ते खुप्पिपासूपगता परत्था पेता चिरं झायिरे डय्हमाना ।
कम्मानि कत्वान दुक्खुद्रियानि अनुभोन्ति दुक्खं कटुकप्फलानि ॥
११—इत्तरं हि धनधञ्ञं इत्तरं इध जीवितं ।
इत्तरं इत्तरतो ञत्वा दीपं कयिराथ पण्डितो ॥
१२—एते एवं पजानन्ति नरा धम्मस्स कोविदा ।
ते दाने नप्पमज्जन्ति सुत्वा अरहतं वचो'ति ॥

नागपेतवत्थु

१—१२

१—उरगो'व तचं जिण्णं हित्वा गच्छति सन्तनुं ।
एवं सरीरे निब्भोगे पेते कालकते सति ॥
२—डय्हमानो न जानाति ञातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न सोचामि गतो सो तस्स या गतीति ॥
३—अनब्भितो ततो आगा नानुञ्ञातो इतो गतो ।
यथागतो तथागतो तत्थ का परिदेवना ॥
४—डय्हमानो न जानाति ञातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न रोदामि गतो सो तस्स या गतीति ॥
५—सचे रोदे किसा अस्सं तत्थ मे किं फलं सिया ।
ञातिमित्तासुहज्जानं भिय्यो नो अरति सिया ॥
६—डय्हमानो न जानाति ञातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न रोदामि गतो सो तस्स या गतीति ॥
७—यथा पि दारको चन्दं गच्छन्तं अनुरोदति ।
एवं सम्पदं एवेतं यो पेतं अनुसोचति ॥
८—डय्हमानो न जानाति ञातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न रोदामि गतो सो तस्स या गतीति ॥
९—यथा पि ब्रह्मे उदकुम्भो भिन्नो अप्पटिसन्धियो ।
एवं सम्पदं एवेतं यो पेतं अनुसोचति ॥
१०—डय्हमानो न जानाति ञातीनं परिदेवितं ।
तस्मा एतं न रोदामि गतो सो तस्स या गतीति ॥

उरगपेतवत्थु

उरगवग्गो पठमो

२—१

१—नग्गादुब्बण्णरूपासि किसा धमनिसठिता ।
उप्फासुलिके किसिके का नु त्वं इध तिट्ठसीति ॥
२—अहम्भन्ते पेतीम्हि दुग्गता यमलोकिका ।
पापकम्मं करित्वान पेतलोकं इतो गता'ति ॥
३—किं नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं ।
किस्स कम्मविपाकेन पेतलोकं इतो गता'ति ॥
४—अनुकम्पका मय्हम् नाहेसु भन्ते ।
पिता माता च अथवापि ञातका ॥
ये मं नियोजेय्यु ददाहि दानं ।
पसन्नचित्ता समणब्राह्मणानं ॥
५—इतो अहं वस्ससतानि पञ्च ।
यं एवं रूपा विचरामि नग्गा ॥
खुदाय तण्हाय च खज्जमाना ।
पापस्स कम्मस्स फलं मम यिदं ॥
६—वन्दामि तं अय्य पसन्नचित्ता ।
अनुकम्प मं धीर महानुभाव ॥
दत्वा च मे आदिस्स याहि किञ्चि ।
मोचेहि मं दुग्गतिया भदन्ते ॥
७—साधू'ति सो तस्सा पटिसुणित्वा सारिपुत्तो अनुकम्पको ।
भिक्खून आलोपं दत्वा पाणिमत्तञ्च चोलकं ॥
८—थालकस्स च पाणीयं तस्सा दक्खिण आदिसि ।
समनन्तरा अनुदिट्ठे विपाको उपपज्जथ ॥

९—भोजनच्छादनपानानं दक्खिणाय इदं फलं ।
ततो सुद्धा सुचिवसना कासिकुत्तमधारिनी ॥
विचित्रवत्थाभरणा अग्गिपुत्तं उपगताम्हि ॥

१०—अभिक्कन्तेन वण्णेन या त्वं तिट्ठसि देवते ।
आभासेन्ती दिसा सब्बा ओसधी विय तारका ॥

११—केन ते तादिसो वण्णो केन ते इध मिज्झति ।
उप्पज्जन्ति च ते भोगा ये केचि मनसो पिया ॥

१२—पुच्छामि तं देवि महानुभावे मनुस्सभूता किमकासि पुञ्ञं ॥
केनासि एवञ्जलितानुभावा वण्णो च ते सब्बदिसा पभासतीति ॥

१३—उपकण्णम्हि किस छात नग्ग अप्पटिकम्पि ।
मुनि कारुणिको लोके तं म दक्खि सितं दुग्गतं ॥

१४—भिक्खूनं आलोपं दत्वा पाणिमत्तञ्च चोळकं ।
थालकस्स च पाणाय मम दक्खिणं आदिसि ॥

१५—आलोपस्स फलं पस्स भत्तं वस्ससतं दस ।
भुञ्जामि कामकामिनी अनेकरसब्यञ्जनं ॥

१६—पाणिमत्तस्स चोळस्स विपाकं पस्स यादिसं ।
यावता नन्दराजस्स विजितस्मिं पटिच्छदा ॥

१७—ततो बहुतरा भन्ते वत्थानि च्छादनानि मे ।
कोसेय्यकम्बलीयानि खोमकप्पासिकानि च ॥

१८—विपुला च महग्घा च ते पाकासे व लम्बरे ।
साहं तं परिदहामि यं यं हि मनसो पियं ॥

१९—थालकस्स च पाणीय विपाकं पस्स यादिसं ।
गम्भीरा चतुरस्सा च पोक्खरञ्ञो सुनिम्मिता ॥

२०—सेतोदका सुप्पतित्था च सीता अप्पटिगन्धिया ।
पदुमुप्पलसञ्छन्ना वारिकिञ्जक्खपूरिता ।

२१—साहं रमामि कीळामि मोदामि अकुतोभया ।
मुनिं कारुणिकं लोके भन्ते वन्दितुं आगता ति ॥

ससारमोचकपेतवत्थु

२—२

१—नग्गा (=२ १ १)

२—अहं ते सकिया माता पुब्बे अञ्ञेसु जातीसु ।
उप्पन्ना पत्तिविसयं खुप्पिपासासमप्पिता ॥
३—छड्डितं खिपितं खेळं सिंघाणिकं सिलेसुमं ।
वसञ्च डय्हमानानं विजातानञ्च लोहितं ॥
४—वणितानञ्च यं घानसीसच्छिन्नानञ्च लोहितं ।
खुदापरेता भुञ्जामि इत्थिपुरिसनिस्सितं ।
५—पुब्बलोहितं भक्खामि पसूनं मानुसानञ्च ।
अलेना अनगारा च नीलमञ्चपरायना ॥
६—देहि पुत्तक मे दानं दत्वा उद्दिसाहि मे ।
अप्पेव नाम मुञ्चेय्यं पुब्बलोहितभोजना'ति ॥
मातुया वचनं सुत्वा उपतिस्सो'नुकम्पको ।
आमन्तयी मोग्गल्लानं अनुरुद्धञ्च कप्पिनं ॥
८—चतस्सो कुटियो कत्वा सङ्घे चतुद्दिसे अदा ।
कुटियो अन्नपानञ्च मातु दक्खिणं आदिसि ।
९—समनन्तरा अनुदिट्ठे विपाको उपपज्जथ ।
भोजनं पानीयं वत्थं दक्खिणाय इदं फलं ॥
१०—ततो (२ १ ९ c d e) कोल्कि उपसङ्कमीति ॥
११—१२—१३—, (=२-१-१० ११-१२)

सारिपुत्तत्थेरस्स मातुपेतीवत्थु

२—३

१—नग्गा (=२ १ १)
२—अहं मत्ता तुवं तिस्सा सपत्ती ते पुरे अहु ।
पापकम्मं करित्वान पेतलोकं इतो गता'ति ॥
३—किं नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं ।
किस्स कम्मविपाकेन पेतलोकं इतो गता'ति ॥
४—चण्डी च फरुसा चासिं इस्सुकी मच्छरी सठी ।
ताहं दुरुत्तं वत्वान पेतलोकं इतो गता'ति ॥
५—सब्बं अहं पि जानामि यथा त्वं चण्डिका अहु ।
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि केनासि पंसुकुन्थिता ॥

६—सीसं नहाता तुवं आसि सुचिवत्था अलङ्कता ।
अहञ्च खो तं अधिमत्तं समलङ्कतरा तया ॥

७—तस्सा मे पेक्खमानाय सामिकेन समन्तयि ।
ततो मे इस्सा विपुला कोधो मे समजायथ ॥

८—ततो पंसु गहेत्वान पंसुना तं पि ओकिरिं ।
तस्स कम्मविपाकेन तेनम्हि पंसुकुन्थिता ॥

९—सच्चं अहं पि जानामि पंसुना मं त्वं ओकिरि ।
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि केन खज्जासि कच्छुया ।

१०—भेसज्जहारी उभयो वनन्तं अगमिम्हसे ।
त्वञ्च भेसज्जं आहासि अहञ्च कपिकच्छुनो ।

११—तस्सा ते अजानमानाय सेय्यं त्याहं समोकिरिं ।
तस्स कम्मविपाकेन तेन खज्जामि कच्छुया ।

१२—सच्चं अहं पि जानामि सेय्यं मे त्वं समोकिरि ।
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि केनासि नग्गिया तुवं ॥

१३—सहायानं समयो आसि ञातीनं समिति अहु ।
त्वञ्च आमन्तिता आसि ससामी नो च खो अहं ॥

१४—तस्सा ते अजानमानाय दुस्सं त्याहं अपानुदिं ।
तस्स कम्मविपाकेन तेन अम्हि नग्गिया अहं ॥

१५—सच्चं अहं पि जानामि दुस्सं मे त्वं अपानुदि ।
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि केनासि गूथगन्धिनी ॥

१६—तव गन्धञ्च मालञ्च पच्चग्घञ्च विलेपनं ।
गूथकूपे अधारेसिं तं पापं पकतं मया ।

१७—तस्स कम्मविपाकेन तेनम्हि गूथगन्धिनी ।
सच्चं अहं पि जानामि तं पापं पकतं तया ॥

१८—अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि केनासि दुग्गता तुवं ।
उभिन्नं समकं आसि यं गेहे विज्जते धनं ॥

१९—सन्तेसु देय्यधम्मेसु दीपं नाकासि अत्तनो ।
तस्स कम्मविपाकेन तेनम्हि दुग्गता अहं ॥

२०—तदेव मं त्वं अवच पापकम्मं निसेवसि ।
न हि पापेहि कम्मेहि सुलभा होति सुग्गति ॥

२१—वामतो मं त्वं पच्चेसि अथो पि मं उसूयसि ।
पस्स पापानं कम्मानं विपाको होति यादिसो ॥

२२—ते घरदासियो आसु तानेवाभरणानिमे ।
ते अञ्ञे परिवारन्ति न भोगा होन्ति सस्सता ॥
२३—इदानि भूतस्स पिता आपणा गेह एहिति ।
अप्पेव ते ददे किञ्चि मा सु ताव इतो अगा ।
२४—नग्गा दुब्बण्णरूपाम्हि किसा धमनिसठिता ।
कोपीन एत इत्थीनं मा म भूतपिताद्दस ॥
२५—हद किन्ताह दम्मि किं वा च ते करोमि ह ।
येन त्व सुखिता अस्स सब्बकामसमिद्धिनी ॥
२६—चत्तारो भिक्खू सङ्घतो चत्तारो पन पुग्गला ।
अट्ठ भिक्खू भोजयित्वा मम दक्खिन आदिसि ॥
तदाह सुखिता हेस्स सब्बकामसमिद्धिनी ॥
२७—साधू'ति सा पटिसुत्वा भोजयित्वा अट्ठ भिक्खवो ।
वत्थेहि'च्छादयित्वान तस्सा दक्खिन आदिसि ।
२८—समनन्तरा (२ १ ८, c etc)
२९—ततो सुधा (२ १-९, c etc) सपतिं
उपसङ्कमि
३०—३१ ३२ (=२ १ १० ११-१२)
३३—अह मत्ता तुव तिस्सा सपती ते पुरे अहु ।
पापकम्म करित्वान पेतलोक इतो गता ॥
३४—तव दानेन दिन्नेन मोदामि अकुतोभया ।
चिर जीवाहि भगिनि सह सब्बेहि ञातीहि ॥
३५—असोक विरज ठान आवास वसवत्तीन ।
इध धम्म चरित्वान दान दत्वान सोभने ॥
३६—विनय्य मच्छेरमल समूल ।
अनिन्दिता सग्गम्हुपेसि ठान ति ॥

नन्दापेतीवत्थु

२—४

१—काळी दुब्बण्णरूपासि फरुसा भीरुदस्सना ।
पिङ्गलासि कळारासि न तं मञ्ञामि मानुसिं 'ति ॥
२—अह नन्दा नन्दसेन भरिया ते पुरे अहु ।
पापकम्म करित्वान पेतलोकमितो गता 'ति ॥

३—कि नु काया (=२ १ ३)
४—पच्चपञ्चासावा हमिस्सामि अगारवा।
ताहं दुक्खं वत्थान पातालाभिमन्ना गतानि ॥
५—हंदुत्तरीयं दस्सामि ते इमं दुस्सं निवासय।
इमं दुस्सं निवासेत्वा एहि नेस्सामि तं घर ॥
६—वत्थञ्च अन्नपानञ्च लच्छसि त्वं घरं गता।
पुत्ते च ते पस्सिस्ससि सुणिसायो च दक्खसि ॥
७—हत्थेन हत्थे ते दिन्नं न मय्हं उपकप्पति।
भिक्खू च सीलसम्पन्ने वीतरागे बहुस्सुते ॥
८—तप्पेहि अन्नपानेन मम दक्खिणं आदिसि।
तदाहं सुखिता हेस्सं सब्बकामसमिद्धिनीति ॥
९—ततो साधू ति सा पटिस्सुणित्वा दानं विपुलमाकिरि।
अन्नं पानं खादनीयं वत्थ सेनासनानि च ॥
१०—छत्तं गन्धञ्च मालञ्च विविधानि उपाहना।
भिक्खू च सीलसम्पन्ने वीतरागे बहुस्सुते ॥
११—तप्पेत्वा अन्नपानेन तस्सा दक्खिणं आदिसीति।
१२—समनन्तरानुद्दिट्ठे (२ १ ८, c, ९, a, d)
१३—(=२ १ ९ c) सामिकं उपसङ्कमीति।
१४—१५–१६–(=२ १ १० ११ १२)
१७—(=२ ४ २)
१८—(=२ ३ ३४ a b)
चिरं जीव गहपति सह सब्बेहि ञातीहि।
१९—(=२ ३ ३५, a b c) दानं दत्वान गहपति।
२०—(=२ ३ ३६)

नन्दापेतवत्थु

२–५

१—अलङ्कतो मट्ठकुण्डलीति

मट्ठकुण्डलिपेतवत्थु

२–६

१—उट्ठेहि कण्हे की ससि को अत्था सुपिनेन ते।

यो च तुय्हं सवो भाता हृदय चक्खुन्व दक्खिण ।
तस्स वाता बलीयन्ति घटो जप्पति केसवा 'ति ॥
२—तस्स त वचन सुत्वा रोहिणेय्यस्स केसवो ।
तरमानरूपो वुट्ठाय भातुसोकेन अद्दितो 'ति ॥
३—किं नु उम्मत्तरूपो 'व केवल द्वारक इम ।
ससो ससो 'ति ल्पसि कीदिम ससमिच्छसि ॥
४—सोवण्णमय मणिमय लोहमय अथ रुपिमय ।
सखसिलापछावमय कारयिस्सामि ते सस ॥
५—सन्ति अञ्ञे पि ससका अरञ्ञवनगोचरा ।
त पि ते अनयिस्सामि कीदिस ससमिच्छसीति ॥
६—नाहं म ते ससे इच्छे ये ससा पठवीनिस्सिता ।
चन्दतो ससमिच्छामि त म ओहर केसवा 'ति ॥
७—सो नन्दमधुर ञाति जीवित जिवहिस्ससि ।
अपत्थय पत्थयसि चन्दतो ससमिच्छसीति ॥
८—एवञ्चे कण्ह जानासि ययञ्ञ अनुसाससि ।
कस्मा पुरे मत पुत्त अज्जापि मनुसोचसीति ॥
९—ये न लब्भा मनुस्सेन अमनुस्सेन वा पन ।
जातो मे मा मरी पुत्तो मुतो लब्भा अलब्भिय ।
१०—न मन्ता मूलभेसज्जा ओसधहि धनेन वा
सक्का आनयितु कण्ह य पेत अनुसोचसीति ॥
११—महद्धना महाभोगा रट्ठवन्तो पि खत्तिया ।
पहूतधनधञ्ञासो ते पि नो अजरामरा ॥
१२—खत्तिया ब्राह्मणा वेस्सा सुद्दा चण्डालपुक्कुसा ।
एते मञ्ञे च जातिया ते पि नो अजरामरा ॥
१३—ये मन्त तं परिवत्तेन्ति छळङ्ग ब्रह्मचिन्तित ।
एते मञ्ञे च विज्जाय ते पि नो अजरामरा ॥
१४—इसयो चा पि ये सन्ता सञ्ञतत्ता तपस्सिनो ।
सरीरं ते पि कालेन विजहन्ति तपस्सिनो ॥
१५—भावितत्ता विहरन्ता कतकिच्चा अनासवा
निक्खिपन्ति इम देहं पुञ्ञपापपरिक्खया 'ति ॥
१६—आदित्त वत म सत घतसित्त व पावकं ।
वारिना विय ओसिञ्चि सब्ब निब्बापये दर ॥

१७—अब्बूळ्हं वत मे सल्लं सोकं हृदयनिस्सितं।
यो मे सोकपरेतस्स पुत्तसोकं अपानुदि ॥
१८—सोहं अब्बूळ्हसल्लोस्मि सीतिभूतास्मि निब्बुता।
न सोचामि न रोदामि तव सुत्वान भासिनि ॥
१९—एवं करोन्ति सप्पञ्ञा ये होन्ति अनुकम्पका।
विनिवत्तयन्ति सोकम्हा घता जेट्ठं 'व भातरं ॥
२०—यस्स एतादिसा होन्ति अमच्चपरिचारिका
सुभासितेन अन्वेसि घता जेट्ठं 'व भातरं ॥

कण्हपेतवत्थु

१—७

१—नग्गो दुब्बण्णरूपोसि किसो धमनिसण्ठितो।
उप्फासुलिको किसिको को नु त्वं असि मारिस 'ति ॥
२—अहं भदन्ते पेतोम्हि दुग्गतो यमलोकिको।
पापकम्मं करित्वान पेतलोकं इतो गतो 'ति ॥
३—किं नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं।
किस्स कम्मविपाकेन पेतलोकमितो गतो 'ति ॥
४—नगरं अत्थि दसण्णानं एरकच्छन्ति विस्सुतं।
तत्थ सेट्ठी पुरे आसिं धनपालो 'ति मं विदू ॥
५—असीति सकटवाहानं हिरञ्ञस्स अहोसि मे।
पहूतं मे जातरूपं मुत्तावेळुरिया बहू ॥
६—ताव महाधनस्सापि न मे दातुं पियं अहु।
पिदहित्वा द्वारं भुञ्जामि मा मं याचनकाद्दसुं ॥
७—अस्सद्धो मच्छरी चासिं कदरियो परिभासको।
ददन्तानं करोन्तानं वारयिस्सं बहुज्जनं ॥
८—विपाको नत्थि दानस्स संयमस्स कुतो फलं।
पोक्खरञ्ञोदपानानि आरामानि च रोपिते।
पपायो च विनासेसिं दुग्गे सङ्कमनानि च ॥
९—स्वाहं अकतकल्याणो कतपापो ततो चुतो।
उप्पन्नो पेतविसयं खुप्पिपाससमप्पितो
पञ्चपण्णासवस्सानि ततो कालकतो अहं ॥

१०—नाभिजानामि भुत्तं वा पीतं वा पानीयं ।
यो सयमो सो विनासो यो विनासो सो सयमा ।
पेता हि किर जानन्ति सो सयमो सो विनासो ॥
११—अहं पुरे सयमिस्सं नादासिं बहुके धने ।
सन्तेसु देय्यधम्मेसु दीपं नाकासि अत्तनो ॥
१२—स्वाहं पच्छानुतप्पामि अत्तकम्मफलूपेतो ।
उद्धं चतूहि मासेहि कालकिरिया भविस्सति ॥
१३—एकन्तं कटुकं घोरं निरयं पपतिस्सहं ।
चतुक्कण्णं चतुद्वारं विभत्तं भागसो मितं ।
अयोपाकारपरियन्तं अयसा पटिकुज्जितं ॥
१४—तस्स अयोमया भूमि जलिता तेजसा युता ।
समन्ता योजनसतं फरित्वा तिट्ठति सब्बदा ॥
१५—तत्थाहं दीघमद्धानं दुक्खं वेदिस्स वेदनं ।
फलं पापस्स कम्मस्स तस्मा सोचामहं भुसं ॥
१६—तं वो वदामि भद्दं वो यावन्तेत्थ समागता ।
मा कत्थ पापकं कम्मं आवि वा यदि वा रहो ॥
१७—सचे तं पापकं कम्मं करिस्सथ करोथ वा ।
न वो दुक्खा पमुत्तत्थि उपच्चापि पलायितं ।
१८—मत्तेय्या होथ पेत्तेय्या कुले जट्ठापचायिका ।
सामञ्ञा होथ ब्रह्मञ्ञा एवं सग्गं गमिस्सथा 'ति ॥
१९—न अन्तलिक्खे न समुद्दमज्झे,
न पब्बतानं विवरं पविस्स ।
न विज्जति सो जगतिप्पदेसो
यत्थ ठितो मुञ्चेय्य पापकम्मा 'ति

चूळसेट्ठिपेतवत्थु

२—८

१—नग्गो किसो पब्बजितो सि भन्ते रत्तिं कुहिं
गच्छसि किस्स हेतु ।
आचिक्ख मे तं अपि सक्कुनेमु सब्बेन वित्तं
पटिपादये तुवं 'ति ॥

२—यारागमित्तगं दूरपुट्ठं सम्पत्तं गहपति अब्बरो दोतो ।
अत्तना गधिगमो आमिसरिम दुग्गतेन यमविगतम्हि पता ॥
३—गो मूतिवाय निलमिना तहिं तनेव ञातीगु यामि आमिमकिञ्चिनु ।
अत्तनगीला न च गहन्ति ननान्ने होति परमिं धीरो
४—धीना च मयह रूपने अभिनन्दणे गगामि दान निदुनं दिनामन्तं ।
उपत्तगत परिविसयन्ति ब्राह्मणा यामि इ अपराविदं भोजं तानि
५—नमवोच राजा तयमनुभनियान तं दिं ।
गच्छामि सिप्पं अहं पि परिस्सा पुत्तं ।
आचिक्ख मे त यदि अत्थि हेतु
सद्धायित हेतुवह सुणोम ॥
६—तदा नि च वा अगमासि तत्थ भुञ्जिसु भत्तं न पा दक्खिणारहा ।
पच्छा गमी राजगह पुरापरं पातुरहासि पुरतो जनाधिपस्स ॥
७—दिस्वान पन पुनरेव आगतं राजा अवोच अहं पि पि दस्मामि ।
आचिक्ख मे त यदि अत्थि हेतु यन त्वं चिरतरं पीणितो सिया ॥
८—बुद्धञ्च सघं परिविसमान राजा अन्नेन पानेन पि चीवरेन ।
त दक्खिणं आदिस मे हिताय एवमहं चिरतर पीणितो सिया ॥
९—ततो च राजा निपतित्वा तावदेव दानं सहत्था अनुत्तरञ्च ददित्वा ।
सघे आरोचयि पकतिं तथागतस्स पतस्स पेतस्स आदिसित्थ ॥
१०—सो पूजितो अति विय सोभमानो पातुरहोसि पुरतो जनाधिपस्स ।
यक्खो हं अस्मि परमिद्धिपत्तो न मयह इद्धिसमसदिसा मनुस्सा ॥
११—पस्सानुभावं अपरिमितं ममयिद तयानुसिट्ठं अतुल ददित्वा सघे ।
सन्तप्पितो सततं सदा बहूहि यामि अह सुखितो मनुस्सदेवा ति॥

चूळसेट्ठीपेतवत्थु

२—९

१—यस्स अत्थाय गच्छाम कम्बोज धनहारका ।
अय कामददो यक्खो इम यक्खं नियामसे ॥
२—इम यक्खं गहेत्वान साधुकेन पसयह वा ।
यान आरोपयित्वान खिप्प गच्छाम द्वारकं ति ॥
३—यस्स रुक्खस्स छायाय निसीदेय्य सयेय्य वा
न तस्स साखं भञ्जेय्य मित्तदुब्भोहि पापको ति ॥

४—यस्स रुक्खस्स छायाय निसीदेय्य सयेय्य वा ।
सन्दम्पि तस्स छिन्देय्य अत्थो चे तादिसो सिया 'ति ॥
५—यस्स रुक्खस्स छायाय निसीदेय्य सयेय्य वा ।
न तस्स पत्त भिन्देय्य मित्तदुब्भो हि पापको ति ॥
६—यस्स रुक्खस्स छायाय निसीदेय्य सयेय्य सा ।
समूलम्पि त अब्बुयुह अत्थो पेतादिसो सिया 'ति ॥
७—यस्सेकरत्ति हि घरे वसेय्य यत्थन्नपान पुरिसो लभथ
न तस्स पाप मनसापि चेतये कतञ्ञुता सप्पुरिसेहि वण्णिता ॥
८—यस्सेकरत्ति पि घरे वसेय्य, अन्नन पानन उपट्ठिता सिया ।
न तस्स पाप मनसा पि चेतये, अदुब्भपाणी दहते मित्तदुब्भि ॥
९—यो पुब्बे कतकल्याणो पच्छा पापेन हिंसति ।
अल्लपाणिहतो पोसो न सो भद्रानि पस्सतीति ॥
१०—यो अप्पदुट्ठस्स नरस्स दुस्सति सुद्धस्स पोसस्स अनङ्गनस्स ।
तमेव बाल पच्चेति पाप सुखुमो रजो पटिवात व खित्तो ति ॥
११—नाह देवेन वा मनुस्सेन वा इस्सरियेन वाह सुप्पसयुहो ।
यक्खो ह अस्मि परमिद्धिपत्तो दूरङ्गमो वण्णबलुपपन्नो 'ति ॥
१२—पाणिते सब्बसोवण्णो पञ्चधारो मधुस्सवो
नानारसा पग्घरन्ति मञ्ञे ह त पुरिन्ददं ॥
१३—न म्हि देवो न गन्धब्बो न पि सक्को पुरिन्ददो ।
पेत अङ्कुर जानाहि भेरुवम्हा इधागत ॥
१४—किं सीलो किं समाचारो भेरुवस्मि पुरे तुव ।
केन ते ब्रह्मचरियेन पुञ्ञ पाणिम्हि इज्झति ॥
१५—तन्तवायो पुरे आसि भेरुवस्मि तदा अह ।
सुकिच्छवुत्ति कपणो न मे विज्जति दातवा ॥
१६—आवेसनञ्च मे आसि असय्हस्स उपन्तिके ।
सद्धस्सा दानपतिनो कतपुञ्ञस्स लज्जिनो ॥
१७—तत्थ याचनका यन्ति नानागोत्ता वनिब्बका
ते च म तत्थ पुच्छन्ति असय्हस्स निवेसन ॥
१८—तत्थ गच्छामि भद्द वा कत्थ दान पदीयति
तेनाह पुट्ठो वक्खामि असय्हस्स निवेसन ॥
१९—पग्गय्ह दक्खिण बाहु एत्थ गच्छथ भद्द वो ।
— — — — मददो

२—बाराणसिनगरं दूरघुट्ठं तत्थाहं गहपति अड्ढको दीना।
अदाना गथितमना आमिसस्मिं दुस्सीलेन यमविसयम्हि पत्तो॥
३—सो सूचिकाय किलमितो तेहि तेरव ञातीसु यामि आमिसकिञ्चिक्खहेतु।
अदानसीला न च सद्दहन्ति दानफलं होति परम्हि लोके
४—धीता च मय्हं लपते अभिक्खणं दस्सामि दानं पितुन्नं पितामहानं।
उपक्खतं परिविसयन्ति ब्राह्मणा यामि हं अन्धकाविन्दं भोतुं 'ति
५—तमवोच राजा तवमनुभवियान तं हि।
एय्यासि खिप्पं अहं पि करिस्सं पूजं।
आचिक्ख मे तं यदि अत्थि हेतु
सद्धायितं हेतुवचो सुणोम॥
६—तथा'ति वत्वा अगमासि तत्थ भुञ्जिसु भत्तं न पन दक्खिणारहा।
पच्छा गमा राजगहं पुनापरं पातुरहासि पुरतो जनाधिपस्स॥
७—दिस्वान पेतं पुनरेव आगतं राजा अवोच अहं पि किं दम्मि।
आचिक्ख मे तं यदि अत्थि हेतु येन त्वं चिरतरं पीणितो सिया॥
८—बुद्धञ्च संघं परिविसयान राजा अन्नेन पानेन पि चीवरेन।
तं दक्खिणं आदिस मे हिताय एवमहं चिरतरं पीणितो सिया॥
९—ततो च राजा निपतित्वा तावदेव दानं सहत्था अतुलं दत्वा संघे।
सघे आरोचयि पकतिं तथागतस्स तस्स पेतस्स दक्खिणं आदिसित्थ॥
१०—सो पूजितो अति विय सोभमानो पातुरहोसि पुरतो जनाधिपस्स।
यक्खो'हं अस्मि परमिद्धिपत्तो न मय्हं इद्धिसमसदिसा मनुस्सा॥
११—पस्सानुभावं अपरिमितं ममयिदं तयानुदिट्ठं अतुलं दत्वा संघे।
सन्तप्पितो सततं सदा बहूहि यामि अहं सुखितो मनुस्सदेवा ति॥

चूळसेट्ठिपेतवत्थु

२—९

१—यस्स अत्थाय गच्छाम कम्बोजं धनहारका।
अयं कामददो यक्खो इमं यक्खं नियामसे॥
२—इमं यक्खं गहेत्वान साधुकेन पसय्ह वा।
यानं आरोपयित्वान खिप्पं गच्छाम द्वारकं ति॥
३—यस्स रुक्खस्स छायाय निसीदेय्य सयेय्य वा
न तस्स साखं भञ्जेय्य मित्तदुब्भो हि पापको ति॥

३५—तस्मा हि सो निवत्तित्वा अनुप्पत्वान द्वारकं ।
दान पट्ठपि अङ्कुरो यं तमस्स सुखावहं ॥

३६—अन्न अन्नञ्च पानञ्च वत्थसेनासनानि च ॥
पपञ्चो उदपानञ्च विप्पसन्नेन चेतसा ॥

३७—को छातो को च तसितो को वत्थं परिदस्सति ।
कस्स सन्तानि योग्गानि इतो योजन्तु वाहनं ॥

३८—को छत्तिच्छति गन्धञ्च को मालं को उपाहनं ।
इति सुत्वा घोसेन्ति कप्पका सूतमागधा ।
सदा सायञ्च पातो च अङ्कुरस्स निवेसने 'ति ॥

३९—सुखं सुपति अङ्कुरो इति जानाति मं जनो ।
दुक्खं सुपामि सिन्धक यं न पस्सामि याचके ॥

४०—सुखं सुपति अङ्कुरो इति जानाति मं जनो ।
दुक्खं सिन्धक सुपामि अप्पकेसु वनिब्बके ॥

४१—सक्को चे ते वरं दज्जा तावतिंसानमिस्सरो ।
किस्स सब्बस्स लोकस्स वरमानो वरं वरे 'ति ॥

४२—सक्को चे मे वरं दज्जा तावतिंसानमिस्सरो ।
कालुट्ठितस्स मे सतो सुरियस्सुग्गमनं 'पति ॥

४३—दिब्बा भक्खा पातुभवेय्युं सीलवन्तो च याचका ।
ददतो मे न खीयेथ दत्वा नानुतप्पेय्याहं ॥
ददं चित्तं पसादेय्य एवं सक्कवरं वरे ॥

४४—न सब्बवित्तानि परे पवेच्छे ददेय्य दानञ्च धनञ्च रक्खे ।
तस्मा हि दाना धनमेव सेय्यो अतिप्पदानेन कुला न होन्ति ॥

४५—अदानमतिदानञ्च न पसंसन्ति पण्डिता ।
तस्मा हि दाना धनमेव सेय्यो समेन वत्तेय्य स धीरधम्मो 'ति ॥

४६—अहो वताऽरे अहमेव दज्जं, सन्तो हि मं सप्पुरिसा भजेय्युं ।
मेघो 'व निन्नानि हि पूरयन्तो सन्तप्पये सब्बवनिब्बकानं ॥

४७—यस्स याचनके दिस्वा मुखवण्णो पसीदति ।
दत्वा अत्तमनो होति तं घरं वसतो सुखं ॥

४८—यस्स याचनके दिस्वा मुखवण्णो पसीदति ।
दत्वा अत्तमनो होति एसा पुञ्ञस्स सम्पदा ॥

४९—पुब्बेव दाना सुमनो ददं चित्तं पसादये ।
दत्वा अत्तमनो होति एसो पुञ्ञस्स सम्पदा ॥

तत्त पाणिमधुस्सवो तत्त मे ब्रह्मचरिया पुञ्ञ
पाणिम्हि इज्झति ॥
२०—न किर त्वं अदा दानं सकपाणीहि अत्तनि ।
परस्स दानं अनुमोदमानो पाणिं पग्गय्ह पावदि ॥
२१—तेन पाणि कामददो तेन पाणि मधुस्सवो ।
तेन मे ब्रह्मचरियेन पुञ्ञं पाणिम्हि इज्झति ॥
२२—यो सो दानं अदा भन्ते पसन्नो सकपाणीहि ।
सो हित्वा मानुसं देहं किं नु सो दिसतं गतो ॥
२३—नाहं जानामि असय्हसाहिनो अङ्गीरसस्स गतिं आगतिं वा ।
सुतञ्च मे वेस्सवणस्स सन्तिके सक्कस्स सहब्यतं गतो असय्हो ॥
२४—अलमेव कातुं कल्याणं दानं दातुं यथारहं ।
पाणिं कामददं दिस्वा को पुञ्ञं न करिस्सति ॥
२५—सो हि नून इतो गन्त्वा अनुप्पत्वान द्वारकं ।
दानं (तं) पट्ठापयिस्सामि यं ममस्स सुखावहं ॥
२६—दस्सामि अन्नपानञ्च वत्थसेनासनानि च ।
पापञ्च उदपानञ्च दुग्गे सङ्कमनानि चा 'ति ॥
२७—केन ते अङ्गुली कुण्डा मुखञ्च कुण्डलीकतं ।
अक्खीनि च पग्घरन्ति किं पापं पकतं तया ति ॥
२८—अङ्गीरसस्स गहपतिनो सद्धस्स घरं एसिनो ।
तस्साहं दानविस्सग्गे दाने अधिकतो अहुं ॥
२९—तत्थ याचनके दिस्वा आगते भोजनत्थिके ।
एकमन्तं अपक्कम्म अकासिं कुण्डलीमुखं ।
३०—तेन मे अङ्गुली कुण्डा मुखञ्च कुण्डलीकतं ।
अक्खीनि च पग्घरन्ति तं पापं पकतं मया ति ॥
३१—धम्मेन ते कापुरिस मुखञ्च कुण्डलीकतं ।
अक्खीनि च पग्घरन्ति यं त्वं परस्स दानस्स अकासि कुण्डलीमुखं ति ॥
३२—कथं हि दानं ददमानो करेय्य परपत्तियं ।
अन्नपानं खादनीयं वत्थसेनासनानि चा ति ॥
३३—सो हि नून इतो गन्त्वा अनुप्पत्वान द्वारकं ।
दानं पट्ठापयिस्सामि यं ममस्स सुखावहं ॥
३४—दस्सामन्नञ्च पानञ्च वत्थसेनासनानि च ।
पपञ्च उदपानञ्च दुग्गे च सङ्कमनानि चा ति ॥

३५—ततो हि सो निवत्तित्वा अनुप्पत्वान द्वारकं ।
दानं पट्ठपि अङ्कुरो यं तमस्स सुखावहं ॥
३६—अदा अन्नञ्च पानञ्च वत्थसेनासनानि च ॥
पपञ्चो उदपानञ्च विप्पसन्नेन चेतसा ॥
३७—को छातो को च तसितो को वत्थं परिदस्सति ।
कस्स सन्तानि योग्गानि इतो योजेन्तु वाहनं ॥
३८—को छत्तिच्छति गन्धञ्च का मालं को उपाहनं ।
इति सुनत्थ घोसेन्ति कप्पका सूदमागधा ।
सदा सायञ्च पाता च अङ्कुरस्स निवेसने 'ति ॥
३९—सुखं सुपति अङ्कुरो 'इति जानाति मं जनो ।
दुक्खं सुपामि सिन्धक यन्न पस्सामि याचके ॥
४०—सुखं सुपति अङ्कुरो इति जानाति मं जनो ।
दुक्खं सिन्धक सुपामि अप्पकेसु वनिब्बके ॥
४१—सक्को चे ते वरं दज्जा तावतिंसानमिस्सरो ।
किस्स सब्बस्स लोकस्स वरमानो वरं वरे 'ति ॥
४२—सक्को चे मे वरं दज्जा तावतिंसानमिस्सरो ।
कालुट्ठितस्स मे सतो सुरियस्सुग्गमनं 'पति ॥
४३—दिब्बा भक्खा पातुभवेय्युं सीलवन्तो च याचका ।
ददतो मे न खीयेथ दत्वा नानुतप्पेय्याहं ॥
ददं चित्तं पसादेय्यं एतं सक्कवरं वरे ति ॥
४४—न सब्बवित्तानि परे पवेच्छे ददेय्य दानञ्च धनञ्च रक्खे ।
तस्मा हि दाना धनमेव सेय्यो अतिप्पदानेन कुला न होन्ति ॥
४५—अदानमतिदानञ्च न पसंसन्ति पण्डिता ।
तस्मा हि दाना धनमेव सेय्यो समेन वत्तेय्य स धीरधम्मो 'ति ॥
४६—अहो वतारे अहमेव दज्जं, सन्तो हि मं सप्पुरिसा भजेय्युं ।
मेघो व निन्नानि हि पूरयन्तो सन्तप्पये सब्बवनिब्बकानं ॥
४७—यस्स याचनके दिस्वा मुखवण्णो पसीदति ।
दत्वा अत्तमनो होति तं घरं वसतो सुखं ॥
४८—यस्स याचनके दिस्वा मुखवण्णो पसीदति ।
दत्वा अत्तमनो होति एसा पुञ्ञस्स सम्पदा ॥
४९—पुब्बेव दाना सुमना ददं चित्तं पसादये ।
दत्वा अत्तमनो होति एसो पुञ्ञस्स सम्पदा ॥

५०—सट्ठि वाहसहस्सानि अङ्कुरस्स निवेसने ।
भोजनं दीयते निच्चं पुञ्ञपेक्खस्स जन्तुनो ॥
५१—तिसहस्सा सूदा हि आमुत्तमणिकुण्डला ।
अङ्कुरं उपजीवन्ति दाने यञ्ञस्स वावटा ॥
५२—सट्ठि पुरिससहस्सानि आमुत्तमणिकुण्डला ।
अङ्कुरस्स महादाने कट्ठं फालेन्ति माणवा ॥
५३—सोळसित्थिसहस्सानि सब्बालङ्कारभूसिता ।
अङ्कुरस्स महादाने विधा पिण्डेन्ति नारियो ॥
५४—सोळसित्थिसहस्सानि सब्बालङ्कारभूसिता ।
अङ्कुरस्स महादाने दब्बिगाहा उपट्ठिता ॥
५—बहुं बहूनं पादासि चिरं पादासि खत्तियो ।
सक्कच्चं च सहत्था च चित्तिं कत्वा पुनप्पुनं ॥
५६—बहूमासे च पक्खे च उतुसंवच्छरानि च ।
महादानं पवत्तेसि अङ्कुरो दीघमन्तरं ॥
५७—एवं दत्वा यजित्वा च अङ्कुरो दीघमन्तरं ।
सो हित्वा मानुसं देहं तावतिंसूपगो अहु ॥
५८—कटच्छुभिक्खं दत्वान अनुरुद्धस्स इन्दको
सो हित्वा मानुसं देहं तावतिंसूपगो अहु ॥
५९—दसहि ठानेहि अङ्कुरं इन्दको अतिरोचति ।
रूपे सद्दे रसे गन्धे फोट्ठब्बे च मनोरमे ॥
६०—आयुना यससा चेव वण्णेन च सुखेन च ।
आधिपच्चेन अङ्कुर इन्दको अतिरोचति ॥
६१—महादानं तया दिन्नं अङ्कुर दीघमन्तरं ।
अविदूरे निसिन्नो सि आगच्छ मम सन्तिके ॥
६२—तावतिंसे यदा बुद्धो सिलायं पण्डुकम्बले ।
पारिच्छत्तकमूलम्हि विहासि पुरिसुत्तमो ॥
६३—दससु लोकधातूसु सन्निपतित्वान देवता ।
पयिरुपासन्ति सम्बुद्धं वसन्तं नगमुद्धनि ॥
६४—न कोचि देवो वण्णेन सम्बुद्धं अतिरोचति ।
सब्बे देवे अधिगय्ह सम्बुद्धो व विरोचति ॥
६५—योजनानि दस चद्व अङ्कुरो यं तदा अहु ।
अविदूरे च बुद्धस्स इन्दको अतिरोचति ॥

६६—ओलोकेत्वान सम्बुद्धो अङ्कुरञ्चापि इन्दक ।
दक्खिणेय्यं पभावेन्तो इद वचनं अब्रुवि ॥
६७—महादान तया दिन्नं अङ्कुर दीघमन्तर ।
अतिदूरे निसिन्नो सि आगच्छ मम सन्तिक ॥
६८—चोदिता भावितत्तेन अङ्कुरो इदमब्रुवि ।
किं मय्ह तेन दानेन दक्खिणेय्येन सुञ्ञत ॥
६९—अयं सो इन्दको यक्खो दज्जा दान परित्तक ।
अतिरोचति अम्हेहि चन्दो तारगणे यथा ॥
७०—उज्जङ्गले यथा खेत्ते बीजं बहुकम्पि रोपित ।
न विपुल न फल होति न पि तोसेति कस्सक ॥
७१—तथेव दान बहुक दुस्सीलेसु पतिट्ठित ।
न विपुल न फल होति न हि तोसेति दायक ॥
७२—यथा पि भद्दके खेत्ते बीज अप्पं विरोपित ।
सम्माधारं पवेच्छन्ते फलं तोसेति कस्सकं ॥
७३—तथेव सीलवन्तेसु गुणवन्तेसु तादीसु ।
अप्पकं पि कतं कार पुञ्ञं होति महप्फल न्ति ॥
७४—विचेय्य दान दातब्ब यत्थ दिन्नं महप्फल ।
विचेय्य दान दत्वान सग्ग गच्छन्ति दायका ॥
७५—विचेय्य दान सुगतप्पसेटठ ये दक्खिणेय्या इध जीवलोके ।
एतेसु दिन्नानि महप्फलानि बीजानि वुत्तानि यथा सुखेत्ते 'ति ॥

अङ्कुरपेतवत्थु

२—१०

१—दिवा विहारगतं भिक्खु गङ्गातीरे निसिन्नक ।
त पेती उपसङ्कम्म दुब्बण्णभीरुदस्सना ॥
२—केसा चस्सा अतिदीघा याव भूम्मावलम्बरे ।
केसेहि सा पटिच्छन्ना समण एतदब्रुवीति ॥
३—पञ्चपण्णासवस्सानि यतो कालकता अह ।
नाभिजानामि भुत्त वा पीत वा पानीय ॥
देहि त्वं पानीय भन्ते तसिता पानीयाय मे ति ॥

४—अथ सीतोदका गङ्गा हिमवन्तता सन्दति ।
पिव एतो गहेत्वान किं मं याचसि पानीयं ॥
५—सचाहं भन्ते गङ्गाय सयं गण्हामि पानीयं ।
लोहितं मे परिवत्तति तस्मा याचामि पानीयं ॥
६—किन्नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं ।
किस्स कम्मविपाकेन गङ्गा ते होति लोहितं ॥
७—पुत्तो मे भन्ते उत्तरो सद्धो आसि उपासको ।
सो च मय्हं अकामाय समणानं पवेच्छति ॥
८—तं हं परिभासामि मच्छेरेन उपद्दुता ।
यं त्वं मय्हं अकामाय समणानं पवेच्छसि ॥
९—चीवरं पिण्डपातञ्च पच्चयं सयनासनं ।
एतं ते परलोकस्मिं लोहितं होतु उत्तर ।
तस्स कम्मविपाकेन गङ्गा मे होति लोहित'न्ति ॥

उत्तरमातुपेतवत्थु

२—११

१—अहं पुरे पब्बजितस्स भिक्खुनो सुत्तं ।
अदासि उपगम्म याचिता तस्स
विपाको विपुलफलूपलब्भति
बहू च मे उप्पज्जरे वत्थकोटियो ॥
२—पुप्फाभिकिण्णं रमितं विमानं ।
अनेकचित्तं नरनारीसेवितं
साहं भुञ्जामि च पारुपामि च
पहूतवित्ता न च ताव खीयति ॥
३—तस्सेव कम्मस्स विपाकमन्वया ।
सुखञ्च सातञ्च इधूपलब्भति
साहं गन्त्वा पुनदेव मानुसं
काहामि पुञ्ञानि नयय्यपुत्तमन्ति ॥
४—सत्त तुवं वस्ससता इधागता ।
जिण्णा च वुड्ढा च तहिं भविस्ससि
सब्बे च ते कालङ्कता'व ञातका
त्वं तत्थ गन्त्वान इतो करिस्ससीति ॥

५—मत्तेव वत्थानि इधागताय मे ।
दिब्बञ्च सुवञ्च समप्पिताय
साहं गन्त्वा पुनरेव मानुसं
काहामि पुञ्ञानि नयय्यपुत्तमन्ति ॥
६—सो तं गहेत्वान पसय्ह बाहायं ।
पच्चानयित्वान पुनरेव थेरिं सुदुब्बलं
वज्जेसि अञ्ञं पि जनं इधागतं
करोथ पुञ्ञानि सुखूपलब्भती ति ॥
७—दिट्ठा मया अकतेन साधुना
पेता विहञ्ञन्ति तथेव मानुसा
कम्मञ्च कत्वा सुख वेदनीयं ।
देवा मनुस्सा च सुखे ठिता पजा'ति ॥

सुत्तपेतवत्थु

२—१२

१—सोवण्णसोपानफलका सोवण्णवालुकसन्थता ।
तत्थ सोगन्धियो वग्गू सुचिगन्धा मनोरमा ॥
२—नानारुक्खेहि सञ्छन्ना नानागन्धसमीरिता ।
नानापदुमसञ्छन्ना पुण्डरीकसमोगता ॥
३—सुरभी सम्पवायन्ति मनुञ्ञा मालुतेरिता ।
हंसकोञ्चाभिरुदा चक्कवाकाभिकूजिता ॥
४—नानादिजगणाकिण्णा नानासरगणायुता ।
नानाफलधरा रुक्खा नानाफलधरा वना ॥
५—न मनुस्सेसु ईदिसं नगरं यादिसं इदं ।
पासादा च बहुका तुय्हं सोवण्णरूपियमया ॥
६—दद्दल्लमाना आभेन्ति समन्ता चतुरो दिसा ।
पञ्च दासीसता तुय्हं या ते मा परिचारिका ॥
७—ता कम्बुकायूरधरा कञ्चनाचेलभूसिता ।
पल्लङ्का बहुका तुय्हं सोवण्णरूपियामया ॥
८—कदलीमिगसञ्छन्ना सज्जा गोणकसन्थता ।
यत्थ तुवं वासूपगता सब्बकामसमिद्धिनी ॥

९—आगारा अपक्कमाय ता उट्ठाय गच्छामि ।
उय्यानभूमिं गन्त्वा पापकम्मा सतायतो ॥

१०—तस्सा तीरे सुवं याचि इति गच्छे सुणे ।
तदा ते कण्णमुण्डा च सुनखा अङ्गमङ्गानि खादन्ति ॥

११—एवं च खादिता आसिं अट्ठिसङ्खलिका कता ।
आगारस्मि पातकरनिं हारि मायो सदा पुर ॥

१२—यतो रत्तं उपागन्त्वा सुपाद निक्खमा ।
कथा पाटलिपुत्ता आतानि मम गब्भिरं ॥

१३—इति नु भावा वाणाय मामा दुरासे मनं ।
तिस्स कम्मविपाकेन कण्णमुण्डो च सुनखा ।
अङ्गमङ्गानि खादन्ति ॥

१४—किम्बिलाय महाविदि गच्छो आसि उपासका ।
तस्साह भरिया आसि दुस्सीला अतिचारिनी ।
एवमतिचरमानाय सामिको एतदब्रुवि ॥

१५—नेतं छन्नं पतिरूपं यं त्वं अतिचरासि मं ।
साहं घोरं च सपथं मुसावादं अभासिस्सं ॥

१६—नाहन्तं अतिचरामि कायेन उद चेतसा ।
सचाहं तं अतिचरामि कायेन उद चेतसा ॥

१७—अयं कण्णमुण्डो सुनखो अङ्गमङ्गानि खादतु ।
तस्स कम्मस्स विपाकं मुसावादस्स चूभयं ॥

१८—सत्तवस्ससतानि च अनुभूतं यतो हि मे ।
कण्णमुण्डो च सुनखो अङ्गमङ्गानि खादन्ति ॥

१९—त्वञ्च देव बहूपकारो अत्थाय मे इधागतो ।
सुमुत्ताहं कण्णमुण्डस्स असोका अकुतोभया ॥

२०—ताहं देव नमस्सामि याचामि अञ्जलीकता ।
भुञ्ज अमानुसे कामे रम देव मया सह'ति ॥

२१—भुत्वा अमानुसा कामा रमितो म्हि तया सह ।
ताहं सुभग याचामि खिप्पं पटिनयाहि मन्ति ।

कण्णमुण्डपेतवत्थु

२—१३

१—अहुराजा ब्रह्मदत्तो पञ्चालानं रथेसभो ।
अहोरत्तानमच्चया राजा कालं करि तदा ॥

२—तस्स आळाहनं गन्त्वा भरिया वन्दति उब्बरी ।
ब्रह्मदत्त अपस्सन्ति ब्रह्मदत्ता ति वन्दति ॥
३—इसि च तत्थ आगच्छि सम्पन्नचरणमुनि ।
सा च तत्थ अपुच्छित्थ ये तत्थ सुसमागता ॥
४—कस्स इदं आळाहनं नानागन्धसमेरितं ।
कस्साय वन्दति भरिया इतो दूरगतम्पतिं ।
ब्रह्मदत्त अपस्सन्ति ब्रह्मदत्ता'ति वन्दति ॥
५—ते च तत्थ वियाकंसु ये तत्थ सु समागता ।
ब्रह्मदत्तस्स भद्दन्ते ब्रह्मदत्तस्स मारिस ॥
६—तस्स इदं आळाहनं नानागन्धसमेरितं ।
तस्साय वन्दति भरिया इतो दूरगतं पतिं ॥
७—ब्रह्मदत्त अपस्सन्ती ब्रह्मदत्ता'ति वन्दती'ति ।
छळासीतिसहस्सानि ब्रह्मदत्तस्स नामका ।
इमस्मिं आळाहने दड्ढा तेसं कं अनुसोचसीति ॥
८—यो राजा चूलनीपुत्तो पञ्चालानं रथेसभो ।
तं भन्ते अनुसोचामि भत्तारं सब्बकामददन्ति ॥
९—सब्बे वा' हेसुं राजानो ब्रह्मदत्तस्स नामका ।
सब्बे वा चूलनीपुत्ता पञ्चालानं रथेसभा ॥
१०—सब्बेसं अनुपुब्बेन महेसित्तं अकारयि ।
कस्मा पुरिमके हित्वा पच्छिमं अनुसोचसीति ॥
११—आतुमे इत्थिभूताय दीघरत्ताय मारिस ।
यस्सा मे इत्थिभूताय संसारे बहु भाससीति ॥
१२—अहु इत्थि अहु पुरिसो पसु योनिम्पि आगमा ।
एवं मे तं अतीतानं परियन्तो न दिस्सतीति ॥
१३—आदित्तं वत मं सन्तं घतसित्तं व पावकं ।
वारिना विय ओसिञ्चि सब्बं निब्बापये दरं ॥
१४—अब्बूळहं वत मे सल्लं एतं हदयनिस्सितं ।
यो मे सोकपरेताय पतिसोकं अपानुदि ॥
१५—साहं अब्बूळहसल्लास्मि सीतिभूतास्मि निब्बुता ।
न सोचामि न रोदामि तव सुत्वा महामुनीति ॥
१६—तस्स तं वचनं सुत्वा समणस्स सुभासितं ।
पत्तचीवरमादाय पब्बजि अनगारियं ॥

उब्बरीपेतवत्थु

उब्बरीवग्गो दुतियो

३—१

१—अभिज्जमाने वारिम्हि गङ्गाय इध गच्छसि
नग्गो पुब्बद्धपेतो व मालाधारी अलङ्कतो ।
कुहिं गमिस्ससि पेत कत्थ वासो भविस्सतीति ॥
२—चुन्दत्थियं गमिस्सामि पेतो सो इति भाससि ।
अन्तरे वासभगाम बाराणसिया सन्तिके ॥
३—तञ्च दिस्वा महामत्तो कोलियो इति विस्सुतो ।
सत्तुभत्तञ्च पेतस्स पीतकञ्च युग अदा ॥
४—नावाय तिट्ठमानाय कप्पकस्स अदापयि ।
कप्पकस्स पदिन्नम्हि ठाने पेतस्स दिस्सथ ॥
५—ततो सुवत्थवसनो मालाधारी अलकतो ।
ठाने ठितस्स पतस्स दक्खिणा उपकप्पथ ।
तस्मा दज्जेथ पेतान अनुकम्पाय पुनप्पुनन्ति ॥
६—साहुन्नवासिनो एके अञ्ञे केसनिवासिनो ।
पेता भत्ताय गच्छन्ति पक्कमन्ति दिसोदिस ॥
७—दूरे एके पधावित्वा अलद्धा व निवत्तरे ।
छाता पमुच्छिता भन्ता भूमिय पटिसुम्भिना ॥
८—के चि तत्थ च पतिता भूमियं पटिसुम्भिता ।
पुब्बे अकतकल्याणा अग्गिदड्ढाव आतपे ॥
९—मय पि पुब्बे पापधम्मा घरणियो कुलमातरा ।
सन्तेसु देय्यधम्मेसु दीप नाकम्ह अत्तनो ॥
१०—पहूत अन्न पान हि अपिसु अवकिरीयति ।
समागते पब्बजिते न च किञ्चि अदम्हसे ॥

११—अवम्मकामा अलसा साधुवामा महग्घमा ।
आलोपपिण्डदातारो पटिगहे परिभासिम्हसे ॥
१२—ते घरा ताव दासियो तानवाभरणानि नो ।
त अञ्ञो परिहारंति मय दुक्खस्स भागिनो ॥
१३—वेणि वा अवञ्ञा होन्ति रथाकारा च दुब्भिका ।
चण्डाली कपणा होन्ति न हापिनी च पुनप्पुन ॥
१४—यानि यानि निहीनानि कुलानि कपणानि च
तसु तसु एव जायन्ति एसा मच्छरिनो गति ॥
१५—पुब्बे च कतकल्याणा दायका वीतमच्छरा ।
सग्गन्ते परिपूरेंति ओभासंति च नन्दन ॥
१६—वेजयन्ते च पासादे रमित्वा कामकामिनो ।
उच्चा कुलेसु जायन्ति सभागसु ततो चुता ॥
१७—कूटागारे च पासादे पल्लङ्के गोणसठिते ।
विजितङ्गा मोरहत्थेहि कुले जाता यसस्सिनो ॥
१८—अकता अक गच्छन्ति मालाधारी अलङ्कता ।
जानियो उपतिट्ठन्ति साय पात सुखसिनो ॥
१९—नयिद अकतपुञ्ञान कतपुञ्ञानमेविद ।
असोक नन्दन रम्म तिदसान महावन ॥
२०—सुख अकतपुञ्ञान इध नत्थि परत्थ च ।
सुखञ्च कतपुञ्ञान इध चेव परत्थ च ॥
२१—तस सहब्यकामान कत्तब्ब कुसल बहु ।
कतपुञ्ञा हि मोदन्ति सग्ग भोगसमङ्गिनो ति ॥

अभिज्जमानपेतवत्थु

३—२

१—कुण्डिनगरियो थेरो सानुवासिनिवासिनो ।
पोट्ठपादो ति नामेन समणो भावितिन्द्रियो ॥
२—तस्स माता-पिता भाता दुग्गता यमलोकिका ।
पापकम्म करित्वान पेतलोक इतो गता ॥
३—ते दुग्गता सूचिकट्ठा किलन्ता नग्गिना किसा ।
उत्तसन्ता महातासा न दस्सेन्ति कुरूरिनो ॥

४—तस्स माता विनरित्वा नग्गो एक पथे वजो ।
चतुकुण्डिको भवित्वान थेरस्स दस्सयि'तुम ॥
५—थरो सामासिवत्वा तुण्हीभूतो अपक्कमि ।
सो च विञ्ञापयि थर माना पेतागतो अह ॥
६—माता पिता च ते भन्ते, h c d=2 h c d
७=3
८—अनुकम्पस्सु कारुणिको दत्वा अन्वादिसाहि नो ।
तव दिन्नेन दानन यापेस्सन्ति कुररिनो नि ॥
९—थेरो चरित्वा पिण्डाय भिक्खू अञ्ञे च द्वाद्स ।
एकञ्ञ सनिपतिसु भत्तविस्सग्गकारणा ॥
१०—थरो सब्बे पि ते आह यथा लद्ध ददाथ मे ।
सघभत्त करिस्सामि अनुकम्पाय ञातीन ॥
११—निय्यातयिसु थरस्स थरो सघ निमन्तयि ।
दत्वा अन्वादिसि थेरा पितु मातु च भातुना ॥
१२—इद मे ञातीन होतु सुखिता होन्तु ञातयो ।
समनन्तरानुदिट्ठे भोजन उपपज्जथ ॥
१३—सुचि पणीत सपन्न अनेकरसब्यञ्जन ।
ततो उद्दिस्सनि भाता वण्णवा बलवा सुखी ॥
१४—पहूत भोजन भन्ते पस्स नग्गाम्हसे मय ।
तथा भन्ते परक्कम्म यथा वत्थ लभाम्हसे ॥
१५—थरो सकारकूटतो उच्चिनित्वान नन्तके ।
पिलोतिक पट कत्वा सघे चातुद्दिस अदा ॥
१६—दत्वा अन्वादिसि थेरो पितु मातु च भातुनो ॥
इद मे ञातीन होतु सुखिता होन्तु ञातयो ॥
१७—समनन्तरानुद्दिट्ठ वत्थानि उपपज्जिसु ।
ततो सुवत्थवसनो थेरस्स दस्सयि तुम ॥
१८—वण्णवा बलवा सुखी यावता नन्दराजस्स ।
विजितस्मि पटिच्छादा ततो बहुतरा भन्त ॥
१९—वत्थानि च्छादनानि नो कोसेय्यकम्बलीयानि ।
खोमकप्पासीयानि च विपुला च महग्घाच ।
त चाकास वलम्बरे त मय परिदहाम ।
य य हि मनसो पिय तथा भन्ते परिक्कम यथा गेह लभामसे ॥

२०—थेरो पण्णकुटि कत्वा सघे चातुद्दिसे अदा ।
दत्वा अन्वादिसि थेरो पितु मातु च भातुनो ।
२१—इद मे ञातीनं होतु सुखिता होन्तु ञातयो ।
समनन्तरानुद्दिट्ठे घरानि उपपज्जिसु ॥
२२—कूटागारा निवेसना विभत्ता भागसो मिता ।
न मनुस्सेसु ईदिसा यादिसा नो घरा इध ॥
२३—अपि दिब्बेसु यादिसा तादिसा नो घरा इध ।
दद्दल्लमाना आभेन्ति समन्ता चतुरो दिसा ॥
२४—एवं भन्ते परक्कम यथा पान लभाम्हसे ।
थेरो करक पूरेत्वा सघे चातुद्दिसे अदा ॥
२५—दत्वा अन्वादिसि थेरो पितु मातु च भातुनो ।
इद मे ञातीनं होतु सुखिता होन्तु ञातयो ॥
२६—समनन्तरानुद्दिट्ठे पानीय उपपज्जिसु ।
गम्भीरा चतुरस्सा च पोक्खरञ्ञो सुनिम्मिता ॥
२७—सीतोदिका सुप्पतित्था च सीता अप्पटिगन्धिया ।
पदुमुप्पलसञ्छन्ना वारिकिञ्जक्खपूरिता ॥
२८—तत्थ नहत्वा पिवित्वा थेरस्स पटिदस्सयु ।
पहूत पानीय भन्ते पादा दुक्खा फलन्ति नो ॥
२९—आहिण्डमाना खञ्जाम सक्खरे कुसकण्टके ।
एवं भन्ते परक्कम यथा यान लभाम्हसे ॥
३०—थेरो सिपाटिक लद्धा सघे चातुद्दिसे अदा ।
दत्वा अन्वादिसि थेरो पितु मातु च भातुनो ॥
३१—इद मे ञातीनं होतु सुखिता होन्तु ञातयो ।
समनन्तरानुद्दिट्ठे पेता रथेन मागमु ।
अनुकम्पितम्ह भदन्ते भत्तेन छादनेन च ॥
३२—घरेन पानदानेन यानदानेन चूभय ।
मुनिं कारुणिक लोके त भन्ते वन्दितु आगता'ति ॥

सानुवासिपेतवत्थु

३—३

१—वेलुरियथम्भ रुचिर पभस्सर
विमानमारुय्ह अनेकचित्त ।

तत्थच्छसि देवि महानुभावे ।
पथद्धनि पण्णरसे व चन्दो ॥

२—वण्णो च ते कनकस्स सन्निभो
उग्गतरूपो भुसदस्सनीयो ।
पल्लङ्कसेट्ठे अतुले निसिन्ना
एकातुवं नत्थि तुय्हं सामिको ॥

३—इमा च ते पोक्खरञ्ञा समन्ततो
पहूतमाला बहुपुण्डरीका ।
सुवण्णचुण्णेहि समन्तमोनता
न तत्थ पङ्को पलाको च विज्जति ॥

४—हंसा पि दस्सनीया मनोरमा
उदकम्हि अनुपरियन्ति सब्बदा ।
समय्य वग्गु पनदन्ति सब्बे
बिन्दुस्सरा दुन्दुभीनं व घोसो ॥

५—दद्दल्लमाना यससा यसस्सिनी
नावाय त्वं अवलम्ब तिट्ठसि ।
आलार पम्हे हसिते पियम्वद
सब्बङ्गकल्याणी भुसं विरोचसि ॥

६—इदं विमानं विरजं समठितं
उय्यानवन्तं रतिनन्दवड्ढनं ।
इच्छामि तं नारि अनोमदस्सने
तया सह नन्दने इध मोदितुन्ति ॥

७—करोहि कम्मं इध वेदनीयं
चित्तञ्च ते इध नीतं भवतु ।
कत्वान कम्मं इध मोदनीयं
एवं ममं लच्छसि कामकामिनिन्ति ॥

८—साधूति सो तस्सा पटिसुणित्वा ।
अकासि कम्मं सहवेदनीयं ।
उपज्जि माणवो तस्सा सहव्यतन्ति ॥

रथकारिपेतवत्थु

३—४

१—भुसानि एके सालीं पुनापरे अञ्ञा नारी सकममंसलोहितं ।
त्वञ्च गूथं असुचिं-अकन्तिकं परिभुञ्जसि किस्स अयं विपाको ति ॥

२—अयं पुरे मातरं हिंसति अयं पन कूटवाणिजो।
अयं मंसानि खादित्वा मुसावादेन वञ्चेति ॥

४—अहं मनुस्सेसु मनुस्सभूता अगारिणी कुलस्स इस्सरा ।
सन्तेसु परिगूहामि मा च किञ्चि इतो अदं
मुसावादेन छादेमि नत्थि एतं मम गेहे
सचे सन्तं निगूहामि गूथो मे होतु भोजनं ॥

४—तस्स कम्मस्स विपाकेन मुसावादस्स चूभयं ।
सुगन्धसालिनो भत्तं गूथं मे परिवत्तति ॥

५—अवज्झानि च कम्मानि न हि कम्मं विनस्सति ।
दुग्गन्धं किमीनं मीळ्हं भुञ्जामि च पिवामि चा'ति ॥

भुसपेतवत्थु

३—५

१—अच्छरूपं सुगतस्स ञाणं
सत्था यथा पुग्गलं व्याकासि
उस्सन्नपुञ्ञा पि भवन्ति हेके
परित्तपुञ्ञा पि भवन्ति हेके
अयं कुमारो सीवथिकायं छड्डितो
अङ्गुट्ठस्नेहेन यापेसि रत्तिं

२—न यक्खभूता न सिरिंसपा वा
विहेठयेय्युं कतपुञ्ञकुमारं
सुनखापि इमस्स पलेहिंसु पादे
धङ्का सिगाला परिवत्तयन्ति ॥

३—गब्भासयं पक्खिगणा हरन्ति
काका पन अक्खिमलं हरन्ति

न इमस्स रक्ख विदहिंसु केचि
न ओसध सासपधूपन वा ॥
४—नक्खत्तयोग पि न उग्गहेसु
न सब्बधञ्ञानि पि आकिरिंसु ।
एतादिस उत्तमकिच्छपत्त
रत्ताभत सीवथिकाय छड्डित ॥
५—नो नीतपिण्ड विय वेधमान
ससंसय जीवितसावसेस
तमद्दस देवमनुस्सपूजितो
दिस्वा व त व्याकरि भूरिपञ्ञो ॥
६—अय कुमारो नगरस्स इमस्स
अग्गकुलिको भविस्सति भोगतो च
किस्स वत किं पन ब्रह्मचरिय
किस्स सुचिण्णस्स अय विपाको
एतादिस व्यसन पापुणित्वा
त तादिस पच्चनुभोसति द्धिन्ति ॥
७—बुद्धप्पमुखस्स भिक्खुसघस्स
पूज अकासि जनता उळार ।
तत्रस्स चित्तस्स अहु अञ्ञथत्त
वाच अभासि फरुस असब्भि ॥
८—सो त वितक्क पटिविनोदयित्वा
पीतिपसाद पटिलद्धा पच्छा ।
तथागत जेतवने वसन्त
यागुया उपट्ठासि सो सत्तरत्त ॥
९—तस्स वतन्त पन ब्रह्मचरिय
तस्स सुचिण्णस्स अय विपाको
एतादिस व्यसन पापुणित्वा
त तादिस पच्चनुभोसति'द्धि ॥
१०—ठत्वान सो वस्ससत इधेव
सब्बेहि कामेहि समङ्गिभूतो
कायस्स भेदा अभिसम्परायं
सहव्यत गच्छतिवासवस्सा ति ॥

५—तस्साय मे भारिया धीना च सुणिसा च मे ।
तमाल उप्पलञ्चापि पच्चगघञ्च विलेपन ॥
६—थूप हरन्तियो वारेसिं त पाप पक्त मया ।
छळमीनिसहस्सानि मय पच्चत्तवेदना ॥
७—थूपपूज विवण्णेत्वा पचामि निरये भुस ।
ये च खो थूपपूजाय वत्तन्ते अरहतो महं ॥
८—आदीनव पकासेन्ति विविचयेथ नो ततो ।
इमाच पस्स आयन्ति यो माल्धारी अल्वता ॥
९—माला विपाव अनुभोन्तिया समिद्धा ता यसस्सिनियो ।
तञ्च दिस्वान अच्छेर अब्भुत लोमहसन ॥
१०—नमो करोन्ति सप्पञ्ञावन्दन्ति त महामुनि ।
सोहं दानि इतो गन्त्वा योनि लद्धा मानुर्वि ।
थूपपूज चरिस्सामि अप्पमत्तो पुनप्पुनन्ति ॥

दुतियगुदुपतायु

२—९

१—माग ि ीग वायूरा गता त प नुस्मग ।
पगमसुगसग्गा गि मुग्यिर ाय गाभमि ॥
२—पगागा पग्गि ा ५ ग म पग्गािगा ।
दगा ासग्गािा या ग मा परिगािग ॥
३—ना पम्मायूराग मनागा ा ागिा ।
मझागुाावा गि सुवं व्यामिग्गारूपसा ॥
४—गिट्टि मद्यागि अ ाना गाभं उास रा मा गि ।
गि नु पायन याचाय मागा तुवा पन ।
विसा पम्मविगान गिट्टिमंगानि अतागे ।
माम उगान्ता सा गि ॥
५—अतागोह अन थाय जीयग्गोरे अनरिगं ।
पेसुञ्ञमुसावा ा निरभियञ्ञाय च ॥
६—नत्थाह परिगं गत्वा गञ्वरा उपट्ठिन ।
अय धम्म निरत या अधम्ममनुवत्तियं ॥
७—एव सो मागारतं यो हानि गिट्ठिमगवो ।
यथाह अ ज सा गामि गिट्ठिमंगानि अ ानो ॥
८—तयिद तया ता ाम गिट्ठि अनुकम्पका ये कुमा य य्यु ।
मा स्मो हि गिट्ठिमंगको तुसन्ति मा पगुा मा च मुगा मणी ॥

कूटविनिच्छयकपतायु

३-१०

१—अन्तलिक्खसिम निट्ठुत्ता दुग्गन्धो पूनि वायसि ।
मुखञ्च त किमियो पूनिगन्धं खान्ति ॥
२—वि कम्ममकासि पुब्बे ततो सत्थ गहेत्वान
उरेन वन्नन्ति पुनप्पुन ।
खारेन परिप्फोसित्वा ओकन्तन्ति पुनप्पुन ।
३—भिन्नु वायन ==३-८ ३
४—अह राजगह रम्म रमणिये गिरिब्बज ।
इस्सरो धनधञ्ञस्स सुपहूतस्स मारिस ॥

अथ त्वं केन वण्णेन वदेसि
यक्ख जीव भोजीवितमेव सेय्यो ति ॥
७—सा लोहितो एसो अहोसि मयूह
अहं सरामि पुरिमाय जातिया ।
दिस्वा मे कारुञ्ञ अहोसि
राजा मा पापधम्मो निरयं पताय ॥
८—इतो चुतो लिच्छवि एसो योसो
सतुसद निरय घोररूप ।
उप्पज्जति दुक्कटकम्मकारी
महाभिताप कटुक भयानक ॥
९—अनेकभागेन गुणेन सय्यो
अयमेव सूलो निरयेन तेन ॥
मा एकन्तदुक्ख कटुक भयानक
एकन्ततिब्ब निरय पताय ॥
१०—इदञ्च सुत्वा वचन ममेसो
दुक्खूपनीतो विजहेय्य पाण ।
तस्मा अह सन्तिकेन भणामि
मा मे ओकतो जीवितस्सुपरोधोति ॥
११—अञ्ञाता एसो पुरिसस्स अत्था
अञ्ञापि इच्छामसे पुच्छितु तुव ।
ओकासकं मम नो सचे करोसि
पुच्छामिह न च नो कुज्झितब्ब ॥
१२—अद्धा पतिञ्ञामे तदा अहु
अचिक्खना अप्पसन्नस्स होति ।
अकामासद्धेय्यवचा ति कत्वा
पुच्छस्सु म काम यथा विसहति ॥
१३—य किञ्चाहं चक्खुना पस्सिसामि
सब्ब पि ताह अभिसद्दहेय्य ।
दिस्वा पि त नो पि चे सद्दहेय्य
करेय्यामि मे यक्ख नियस्स कम्मन्ति ॥
१४—सच्चप्पतिञ्ञा तव मे सा होतु
सुत्वान धम्म लभस्सु पसाद ।

धातुविवण्णपेत-ततियो

चूळवग्गो ततियो

४—१

१—वेसालि नाम नगरत्थि वज्जीन
तत्थ अहु लिच्छवि अम्बसक्खरो ।
दिस्वान पेतं नगरस्स बाहिर
तत्थेव पुच्छित्थ त कारणत्थिको ॥
२—सय्या निसज्जा नयिमस्स अत्थि
अभिक्कमा नत्थि पटिक्कमा वा ।
असितपीत खायितवत्थभोगा ।
परिचारिका सा पि तमस्स नत्थि ॥
३—ये ञातका दिट्ठसुता सुहज्जा
अनुकम्पका यस्स अहेसु पुब्बे ।
दट्ठु पि दानि न तं लभन्ति
विराजितत्तो हि जनेन तेन ॥
४—न दुग्गतस्स भवन्ति मित्ता
जहन्ति मित्ता विकल विदित्वा ।
अत्थञ्च दिस्वा परिवारयन्ति
बहू च मित्ता उग्गतस्स होन्ति ॥
५—निहीनत्तो सब्बभोगेहि
समक्खितो सपरिभिन्नगत्तो ।
उस्सावबिन्दु व पलिम्पमानो
अज्ज सुवे जीवितस्स परोधो ॥
६—एतादिस उत्तमकिच्छपत्त
उत्तासित पिचुमन्दस्स सूले ।

अथ त्व केन वण्णेन वदेसि
यक्ख जीव भोजीवितमेव सेय्यो'ति ॥

७—सा लोहितो एसो अहासि मयूह
अहं सरामि पुरिमाय जातिया ।
दिस्वा मे वारञ्ञ अहोसि
राजा मा पापधम्मो निरय पताय ॥

८—इतो चुता लिच्छवि एमो योसो
सत्तुस्सद निरय घोररूप ।
उप्पज्जति दुक्कटकम्मकारी
महाभितापं कटुक भयानकं ॥

९—अनकभागन गुणेन मेय्यो
अयमव सूलो निरयेन तेन ॥
मा एकन्तदुक्ख कटुक भयानक
एकन्ततिप्प निरय पताय ॥

१०—इदञ्च सुत्वा वचन ममेसो
दुक्खूपनीतो विजहेय्य पाण ।
तस्मा अह सन्तिकेन भणामि
मा मे ओक्तो जीवितस्सुपर्धोनि ॥

११—अञ्ञाता एसो पुरिसस्स अत्थो
अञ्ञापि इच्छामसे पुच्छितु तुव ।
ओकासक मम नो सचे करोसि
पुच्छामि'हं न च नो कुज्झितब्ब ॥

१२—अद्धा पतिञ्ञामे तदा अहु
अचिक्खना अप्पसन्नस्स होति ।
अकामासद्धेय्यवचो ति कत्वा
पुच्छस्सु म काम यथा विसयूह ति ॥

१३—य किञ्चाह चक्खुना पस्सिसामि
सब्ब पि ताह अभिसद्दहेय्य ।
दिस्वा पि त नो पि चे सद्दहेय्य
करेय्यासि मे यक्ख नियस्सा कम्मनि ॥

१४—सच्चप्पतिञ्ञा तव मे सा होतु
सुत्वान धम्म लभस्सु पसाद।

अञ्ञायिको नो च पदुट्ठचित्तो
यन्न गुत्तं अगुत्तं या ति धम्मं ॥

१५—सद्धं अग्गिसमं यथा पजानं
सततं जग्गतं अञ्ञकानं ।
उपगामि मूलागुत्तम्मि गन्तिव
यानं इदं अब्भुतं दस्सनेय्यं
तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको ॥

१६—वेसालिया तस्स नगरस्स मज्झे
चिक्खल्लमग्गे नरकं अहासिं ।
गोसीसमेकाहं पसन्नचित्तो
सेतुं गहेत्वान नरकस्मि निक्खिपिं ॥

१७—एतस्मिं पादानि पतिट्ठपेत्वा
मयञ्च अञ्ञो च अतिक्कमेम ।
यानं इदं अब्भुतं दस्सनेय्यं
तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको ॥

१८—वण्णो च ते सब्बदिसा पभासति
गन्धो च ते सब्बदिसा पवायति ।
यक्खिद्धिपत्तोसि महानुभावो
नग्गो चासि किस्स अयं विपाको ॥

१९—अक्कोधनो निच्चपसन्नचित्तो
सण्हाहि वाचाहि जनं उपेमि ।
तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको
दिब्बो मे वण्णो सततं पभासति ॥

२०—यसञ्च कित्तिञ्च धम्मे ठितानं
दिस्वान मन्तेमि पसन्नचित्तो ।
तस्सेव कम्मस्स अयं विपाको
दिब्बो मे गन्धो सततं पवायति ॥

२१—सहायानं तित्थस्मिं नहायन्तानं
थले गहेत्वा निदहिस्स दुस्सं ।
खिड्डत्थिको नो च पदुट्ठचित्तो
तेनम्हि नग्गो कसिरा च वुत्ति ॥

२२—यो कीळमानो च करोति पाप
तस्सीन्पि कम्मविपाकमाहु ।
अकीळमानो पन यो करोति
किं तस्स कम्मस्स विपाकमाहु ॥
२३—ये दुट्ठसङ्कप्पमना मनुस्सा
कायेन वाचाय च सङ्किलिट्ठा।
कायस्स भेदा अभिसपराय
असंसयन्ते निरय उपेन्ति ॥
२४—अपरे पन सुगतिं आससान
दाने रता सङ्गहीतत्तभावा ।
कायस्स भेदा अभिसपराय
असंसयन्ते सुगतिं उपेन्तीति ॥
२५—त किन्ति जानेय्य अह अवेच्च
कल्याणपापस्स अय विपाको ।
किं वाहु न्स्वा अभिसद्दहेय्य
का वापि मसद्दहापेय्य एतन्ति ॥
२६—दिस्वा च सुत्वा अभिसद्दहस्सु
कल्याणपापस्स अय विपाको ।
कल्याणपापे उभये असन्ते
सियानु सत्ता सुगता दुग्गता वा ॥
२७—नो चेत्थ कम्मानि करेय्य मच्चा
कल्याणपापानि मनुस्सलोके ।
नाहेसु सत्ता सुगता दुग्गता वा
हीना पनीता च मनुस्सलोके ॥
२८—यस्मा च कम्मानि करोन्ति मच्चा
कल्याणपापानि मनुस्सलोके ।
तस्मा सत्ता सुगता दुग्गता वा
हीना पनीता च मनुस्सलोके ॥
२९—द्वयज्ज कम्मान विपाकमाहु
सुखस्स दुक्खस्सच वेदनीय ।
ता व देवता परिचारयन्ति
पच्चन्ति बाला द्वयत अपस्सिनाति

३०—नभयि थम्मानि सय वतानि
न्वानि म नत्थि मो आदिगय्ह।
अच्छादन सयनमथन्नपान
ते नम्हि नग्गा वमिरपयुत्तानि ॥

३१—सिया नु गा भारणं निन्चि यकम
अच्छान्नं यन नुव न्भय
आचिक्स म त्व (यत्व) मन्त्थि हनु
सद्दाग्नि हनुवचो सुणाति ॥

३२—वप्पिनतो नाम दृप्रयि भिरन्नु
झायि सुसीलो अरहा विमुत्तो ।
गुत्तिन्द्रियो सवुतपानिमोक्खो
सीतिभूतो उत्तमन्ट्ठिपत्तो ॥

३३—सखिलो वन्ञु सुवचो सुमुखो
स्वागमो सुप्पटिमुत्तवा चापि ।
पुञ्ञस्स सत्त अरणविहारा
दत्रमनुस्सानञ्च दक्खिणय्यो ॥

३४—सन्तो विधूमो अनीघा निरासो
मुत्तो विसल्लो अममो अवङ्को
निरुपधि सब्बपपञ्चखीणो
तिस्सो विज्जा अनुपत्ता जुतिमा ॥

३५—अप्पञ्ञातो स्वा पि न सुजानो
गनि न वज्जीसु ओहरन्ति
जानन्ति त यक्खभूतं अनेज ।
कल्याणधम्म विचरन्ति लोके ॥

३६—तस्स तुव एक युगं दुवे वा
ममुद्दिसित्वान सचे दत्थ ।
पतिग्गहानानि च तानि पस्स
ममञ्च पस्साय सनद्धदुस्सान्ति ॥

३७—कस्मि पदेसे समण वसन्त
गन्त्वान पस्सामु मय इदानि ।
समज्ज वस विचिकिच्छितञ्च
दिट्ठि विसूकानि को विनोदय चेति ॥

३८—एसो निमिन्नो कपिनच्च नाय
परिवारितो देवताहि बहूहि ।
धम्मकथ भासति सच्चनामो
सकस्मि अच्छेरके अप्पमत्ता नि ॥
३९—तथाह वस्सामि गन्त्वा इदानि
अच्छादयिस्स समण युगेन ।
पटिग्गहीतानि च तानि पस्स
तुवञ्च पस्सेमु सनद्धदुम्मन्ति ॥
४०—मा अक्खणे पब्बजित उपागमि
साधुवो लिच्छवि नेस धम्मो ।
ततो च काले उपमक्मित्वा
तत्थेव पस्सामि रहोनिमिन्नन्ति ॥
४१—तथाहि वत्वा अगमासि तत्थ
परिवारितो दासगणन लिच्छवि ।
सो त नगर उपसङ्कमित्वा
वासुपगच्छित्थ सके निवसन ॥
४२—ततो च काले गिहिकिच्चानि कत्वा
नहात्वा पिवित्वा च खण लभित्वा ।
विचेय्य पेळतो च युगानि अट्ठ
गाहापयि दासगणन लिच्छवि ॥
४३—सोत पदेसं उपसङ्कमित्वा
त अद्दस समण सन्तचित्त ।
पटिक्कन्त गोचरतो निवत्त
सीतिभूत रुक्खमूले निसिन्न ॥
४४—तमेन अवोच उपसङ्कमित्वा
अप्पाबाध फासुविहारञ्च पुच्छि ।
वेसालियं लिच्छवि अह भदन्ते
जानन्ति म लिच्छविअम्बसक्करो ॥
४५—इमानि मे अट्ठयुगानि सुभानि
पटिगण्ह भन्ते पदामि तुय्ह ।
तेनेव अत्थेन इधागतो स्मि
यथा अह अत्तमनो भवेय्यं ॥

४६—दूरतो च समणब्राह्मणा
निवेसनं ते परिवज्जयन्ति ।
पत्तानि भिज्जन्ति तव निवेसने
गपाग्निया पापि निडालपन्ति ॥
४७—अपापुरे पाण्डुगाग्निकाहि
अवसिरा समणा पादियन्ति ।
एतादिसिं पब्बजितं विहेस
तथा गतं समणा पापुणन्ति ॥
४८—दिणा तेसं पि न त्व अदासि
मूळहस्स गग्गं पि न पापनासि ।
अन्धस्स दण्ड सयमादीयासि
एतादिसो कदरियो असंवुतो ॥
४९—अथ त्वं पन वण्णेन किमेव दिस्वा
अम्हेहि सह संविभाग करोसि ।
पच्चेमि भन्ते य त्व वदेसि
विमोरापि समणब्राह्मणो च ॥
५०—सिट्ठ्ञिपरो नो च पट्ठचित्तो
गतं पि म दुक्खटमव भन्ते ।
निद्धाय खो पसवितु पाप
वदेति दुक्खमसमत्थभोगि ॥
५१—सन्नो युवा नगनीयस्स भागा
कि गु ततो दुक्खनतरस्स होन्ति ॥
५२—तं दिस्वा गतेगमलमत्थं भन्त
सण्ठाया चाहं ददामि दान ।
पटिगण्ह भन्ते वत्थयुगानि अट्ठ
यक्खस्सिमागच्छन्तु दक्खिणायो ॥
५३—अद्धाहि दानं बहुधा पसट्ठ
दन्तो च तं अक्खयधम्ममत्थु ।
पटिगण्हामि ते वत्थयुगानि अट्ठ
यक्खस्सिमागच्छन्तु दक्खिणायो ॥
५४—ततो हि सो आचमयित्वा लिच्छवि
थेरस्स दत्वान युगानि अट्ठ ।

पटिग्गहीतानि पत्तानि चासु
यक्खञ्च पस्सेय सनद्धदुस्स ॥
५५—तमद्दस चन्दनसारलित्त
आजञ्ञमारुह्य उळारवण्ण ।
अलङ्कत साधुनिवत्थदुस्स
परिवारित यक्खमहिद्धिपत्त ॥
५६—सो त दिस्वा अत्तमनो उदग्गो
पहट्ठचित्तो 'वसु भगाल्पो ।
कम्मञ्च दिस्वान महाविपाक
सन्दिट्ठिक चक्खुना सच्छिकत्वा ॥
५७—तमेतमवोच उपसङ्कमित्वा
दस्सामि दान समणब्राह्मणान ।
न चापि मे किञ्चि अदेय्यमत्थि
तुवञ्च मे यक्ख बहूपकारो ॥
५८—तुवञ्च मे लिच्छवि एकदेस
अदासि दानानि अमोघमेत ।
स्वाह करिस्सामि तया'वसंविख
अमानुसो मानुसकेन सद्धिं ॥
५९—गति च बन्धु च परायनञ्च
मित्तो वा मासि अप्पदेवतासि ।
यथा मह पञ्जलिको भवित्वा
इच्छामि तं यक्ख पुनापि दट्ठु ॥
६०—सचे तुवं अस्सद्धो भविस्ससि
कदरियरूपापन्नचित्तो ।
तेनेव म लिच्छवि दस्सनाय
दिस्वा च त नापि च आलपिस्स ॥
६१—सचे तुव भविस्ससि धम्मगारवो
दाने रतो सगहीतत्तभावो
ओपानभूतो समणब्रह्मणान
एव ममं लिच्छवि दस्सनाय ॥
६२—दिस्वा च त आळपिस्स भद्दन्ते
इमञ्च सूलतो लहु पमुञ्च ।

यतो निसिन्नं अयस्मिं मद्दिसं
पसन्नाम् सूलावुतस्स कारणा
न अञ्ञमञ्ञं अवगम्हि नामि ॥

६३—अयञ्च सूलावुतो लहु पमुत्तो
सक्कच्च धम्मानि समाचरन्तो
मुच्चेय्य सो निरयाव तम्हा
कम्मं सिया अञ्ञत्र वेदनीयं ॥

६४—कपितनञ्च उपगमित्वा
तेन सह संविभजित्वा काले
सयं मुखेन उपनिसज्ज पुच्छ
सो ते अक्खिस्सति एतमत्थं ॥

६५—समणं कितु उपगमित्वा पुच्छस्सु
पुञ्ञत्थिको नच पदुट्ठचित्तो ।
सो ते सुतं असुतं चापि धम्मं
सब्बं पि अक्खिस्सति यथापजानं
सुत्वा च धम्मं सुगतिं अभिगमिस्स ॥

६६—सा तत्थ रहस्सं समुट्ठहित्वा
मक्खि अवरित्थान अमानुसेन पक्कामि ।
सा लिच्छवीन सकासं
अथब्रवि परिस सन्निसिन्न ॥

६७—सुणन्तु भोन्तो मम एकवाक्यं
वरं वरिस्सं लभिस्सामि अत्थं ।
सूलावुतो पुरिसो लुद्दकम्मो
पणीतदण्डो अनुसत्तरूपो ॥

६८—एत्तावता वीसतिरत्तिमत्ता
यतो आवुतो नेव जीवति न मतो
ताहं मोचयिस्सामि दानि
यथा मतिं अनुजानातु सङ्घो ॥

६९—एतञ्च अञ्ञञ्च लहुं पमुञ्च
को तं वदेथ तथा करोन्तं ।
यथा पजानासि तथा करोहि
यथा मतिं अनुजानाति सङ्घो ॥

७०—सो तं पदस उपसंकमि
सूलावुत मोचयि खिप्पमेव ।
मा भायि सम्मा त अवोच
तिकिच्छकानञ्च उपट्ठपेसि ॥

७१—कप्पितकञ्च उपसकमित्वा
तेन सह् सविभजित्वान याले ।
सय मुखन नेव उपनिसज्ज क्लिच्छवि
कथेव पुच्छि त काल कारणत्थिका ।

७२—६७ c d ६८ a b

७३—सो मोचितो च गन्त्वा मया इदानि
एतस्स यक्खस्स वचा हि भन्त ।
सिया नु खो कारण किञ्चिदव
येन सो निरय नो वजेय्य ॥

७४—आचिक्ख भन्ते यदि अत्थि हेतु
सद्धायित हेतु वो सुणोम ।
न तेस कम्मान विनासमत्थि
अवेदयित्वा इध ब्यन्ति भावो ॥

७५—स चे सो कम्मानि समाचरेय्य
सक्कञ्च रत्ति दिव अप्पमत्तो
मुञ्चेय्य सो निरया व तम्हा
कम्म सिया अञ्ञत्र वदनीय ॥

७६—अञ्ञातो एसो पुरिसस्स अत्थो
ममं पी दानि अनुकम्प भन्ते ।
अनुसास म ओवद भूरिपञ्ञ
यथा अह् नेव निरयं वजेय्य ॥

७७—अज्जेव बुद्ध सरण उपेहि
धम्मञ्च सघञ्च पसन्नचित्तो ।
तथेव सिक्खापदानि पञ्च
अखण्डफुल्लानि समादीयस्सु ।

७८—पाणातिपाता विरमस्सु खिप्प
लोके अदिन्न परिवज्जयस्सु ।

अमज्जपा मा च मुसा अभासि
सकेन दारेण च होहि तुट्ठो ॥
७९—इमञ्च अट्ठङ्गवर उपेत ।
समादियाहि कुसल सुखिन्द्रिय ॥
८०—चीवर पिण्डपातञ्च पच्चय सयनासन ।
अन्नपान खादनीय वत्त सेनासनानि च ॥
८१—दन्ताहि उजुभूतेसु विप्पसन्नन चेतसा
भिक्खू च सीलसपन्ने वीतराग बहुस्सुते
तप्पेमि अन्नपानेन सदा पुञ्ञ पवड्ढति ॥
८२—एवञ्च धम्मानि समाचरन्तो
सक्कच्च रत्तिन्दिव अप्पमत्तो ।
मुञ्च त्व निरया च तुम्हा
कम्म सिया अञ्ञत्र वेदनाय ॥
८३—अज्जेव बुद्ध सरण उपेमि
धम्मञ्च सघञ्च पसन्नचित्तो ।
तथेव सिक्खापदानि पञ्च
अखण्डफुल्लानि समादियामि ॥
८४—पाणातिपाता विरमामि खिप्प
लोके अदिन्न परिवज्जयामि
अमज्जपो नो च मुसा भणामि
सकेन दारेण च होमि तुट्ठो ॥
८५—इमञ्च अट्ठङ्गवर उपेत
समादियामि कुसल सुखिन्द्रिय ।
चीवर पिण्डपातञ्च पच्चय सयनासन
अन्नपान खादनीय वत्थ सेनासनानि च ॥
८६—भिक्खू च सीलसपन्ने वीतराग बहुस्सुते ।
न्नामि न विकम्पामि बुद्धान सासने रतो ॥
८७—एतादिसो निच्छवि अम्बसक्खरो
वेसालिय अञ्ञतरो उपासको ।
सद्धो मुदुकारुणिको भिक्खु
सघञ्च सक्कच्च तदा उपट्ठहि ॥

८८—सूलावुतो च आरोगो हुत्वा सेरिसुप्प
पब्बज्ज उपागमि ।
आगम्म कप्पितकुत्तम उभो पि
सामञ्ञफलानि अज्झगु ॥
८९—एतादिसा सप्पुरिसान सेवना
महाफला होति सतं विजानतं ।
सूलावुतो अग्गफलं फुस्ससि
फलं कनिट्ठं पन अम्बसक्करो 'ति ॥

अम्बसक्करपेतवत्थु

४—२

सेरिस्सकपेतवत्थु

४—३

१—राजा पिङ्गलको नाम सुरट्ठानं अधिपति ।
अहु मोरियान उपट्ठानं गन्त्वा सुरट्ठं पुनरागमा ॥
२—उण्हे मज्झन्तिके काले राजा पङ्कमुपागमि ।
अद्दस मग्गं रमणीयं पेतानं वण्णनापथं ॥
३—सारथिं आमन्तयि राजा अयं मग्गो रमणीयो ।
खेमो सोवत्थिको सिवो इमिना 'व सारथि याहि ॥
४—सुरट्ठानं सन्तिके इता तेन पायासि
सोरट्ठो सेनाय चतुरङ्गिनिया ॥
५—उब्बिग्गरूपो पुरिसो सुरट्ठं एतदब्रुवि ।
कुमग्गं पटिपन्नम्हा भिंसनं लोमहंसनं ॥
६—पुरतो पदिस्सति मग्गो पच्छतो च न दिस्सति ।
कुमग्गं पटिपन्नम्हा यमपुरिसान सन्तिके ॥
७—अमानुसो वायति गन्धो घोसो सूयति दारुणो ।
संविग्गो राजा सुरट्ठो सारथिं एतदब्रुवि ॥
८—कुमग्गं पटिपन्नम्हा भिंसनं लोमहंसनं ।
पुरतो व दिस्सति मग्गो पच्छतो च न दिस्सति ॥

९—कुमग्गं पटिपन्नम्हा यमपुरिसान सन्तिके।
अमानुसो वायति गन्धो घोसो सूयति दारुणो ॥
१०—हत्थिक्खन्धस्मिं आरुय्ह ओलोकेन्तो चतुद्दिसा।
अद्दस निग्रोधं रमणीयं पादपं छायासम्पन्नं ॥
११—नीलब्भवण्णसदिसं मेघवण्णसिरिनिभं।
सारथिं आमन्तयि राजा किं एसो दिस्सति ब्रहा।
नीलब्भवण्णसदिसो मेघवण्णसिरिनिभो ॥
१२—सो निग्रोधो सो महाराजा पादपो छायासम्पन्नो।
नीलब्भवण्णसदिसो मेघवण्णसिरिनिभो ॥
१३—तेन पायासि सुरट्ठो येन सो दिस्सते ब्रहा।
नीलब्भवण्णसदिसो मेघवण्णसिरिनिभो ॥
१४—हत्थिक्खन्धतो ओरुय्ह राजा रुक्खं उपागमि।
निसीदि रुक्खमूलस्मिं सामच्चो सपरिज्जनो ॥
१५—पूरं पानीयकरकं पूवे चित्ते च अद्दस।
पुरिसो देववण्णीति सब्बाभरणभूसितो।
उपसङ्कमित्वा राजानं सुरट्ठं एतदब्रवि ॥
१६—स्वागतं ते महाराज अथो ते अदुरागतं।
पिवतु देवो पानीयं पूवे खाद अरिन्दम ॥
१७—पिवित्वा राजा पानीयं सामच्चो सपरिजनो
पूवे खादित्वा पिवित्वा च सुरट्ठो एतदब्रवि।
१८—देवता नु सि गन्धब्बो आदु सक्को पुरिन्ददो।
अजानन्तो तं पुच्छाम कथं जानेमु तं मयं ॥
१९—नम्हि देवो न गन्धब्बो नापि सक्को पुरिन्ददो।
पतो अहं महाराज सुरट्ठा इधमागतो ॥
२०—किं सीलो किं समाचारो सुरट्ठस्मिं पुरे तुवं।
केन ते ब्रह्मचरियेन आनुभावो अयं तव ॥
२१—तं सुणोहि महाराज अरिन्दम रट्ठवड्ढन।
अमच्चा पारिसज्जा च ब्राह्मणो च पुरोहिता ॥
२२—सुरट्ठस्मा अहं देव पुरिसो पापचेतसो।
मिच्छादिट्ठि च दुस्सीलो कदरियो परिभासको ॥
२३—ददन्तानं करोन्तानं वारयिस्सं बहुजनं।
अञ्ञेसं ददमानानं अन्तरायं करोमहं ॥

२४—विपाको नत्थि दानस्स सयमस्स कुतो फल ।
नत्थि आचरियो नाम अदन्त को दमेस्सति ॥

२५—समतुल्यानि भूतानि कुल जेट्ठापचायिको ।
नत्थि बल विरिय वा कुतो उट्ठानपोरिस ॥

२६—नत्थि दानफल नाम न विसोधेति वेरिन ।
लद्धय्य लभते मच्चो नीयति परिणामज ॥

२७—नत्थि माता पिता भाता लोको नत्थि इतो पर ।
नत्थि दिन्न नत्थि हुत सुनिहित पि न विज्जति ॥

२८—यो पि न हनेय्य पुरिस परस्स छिन्दते सिर ।
न कोचि किञ्चि हनति सत्तन विवरमन्तर ॥

२९—अच्छेज्ज भेज्जो जीवो अट्ठ सो गूळपरिमण्डलो ।
योजनानि सता पञ्च को जीव छेतुमरहति ॥

३०—यथा सुत्तगूळे खित्ते निब्बेठेन्तो पलायति
एवमेव पि सो जीवो निब्बेठेन्ता पलायति ॥

३१—यथा गामतो निक्खम्म अञ्ञ गाम पविसति ।
एवमेव पि सो जीवो अञ्ञ काय पविसति ॥

३२—यथा गेहतो निक्खम्म अञ्ञ गेह पविसति ।
एवमेव पि सो जीवो अञ्ञ बोन्दि पविसति ॥

३३—चूळासीति महाकप्पिनो सतसहस्सानि
ये च बाला ये च पण्डिता ससार खेपयित्वान ।
दुक्खस्सन्त करिस्सरे मितानि सुखदुक्खानि ।
दोणेहि पिटकेहि च जिनो सब्ब पजानाति
सम्मूळ्हा इतरा पजा एव दिट्ठि पुरे आसि ॥

३४—सम्मूळ्हो मोहपारुतो मिच्छादिट्ठि च दुस्सीलो
कदरियो परिभासको आर मे छहि मासेहि कालकिरिया भविस्सति ॥

३५—एकन्त कटुकं घोरं निरयं पपतिस्साह ।
चतुक्कण्णं चतुद्वारं विभत्त भागसो मित ॥

३६—अयोपाकारपरियन्त अयसा पटिकुज्जित ।
तस्स अयोमया भूमि जलिता तेजसा युता ॥

३७—समन्ता योजनसत फरित्वा तिट्ठति सब्बदा ।
वस्ससतसहस्सानि घोसा सूयति तावद ॥

४९—अत्थकामो ’सि मे यक्ख हितकामोसि देवते ।
करामि तुय्हं वचनं त्वमसि आचरियो मम ॥
५०—उपेमि सरणं बुद्धं धम्मञ्चापि अनुत्तरं ।
सङ्घञ्च नरदेवस्स गच्छामि सरणं अहं ॥
५१—पाणातिपाता विरमामि खिप्पं
लोके अदिन्नं परिवज्जयामि
अमज्जपो नो च मुसा भणामि
सकेन दारेन होमि तुट्ठो ॥
५२—ओधुनामि महावाते नदिया वा सीघगामिया ।
वमामि पापकं दिट्ठिं बुद्धानं सासने रतो ॥
५३—इदं वत्वान सुरट्ठो विरमित्वा पापदस्सनं ।
नमो भगवतो कत्वा पामोक्खो रथमारुय्हीति ॥

नन्दिकापेतवत्थु

४—४

रेवतीपेतवत्थु

४—५

१—इदं मम उच्छुवनं महन्तं
निब्बत्तति पुञ्ञफलं अनप्पकं ।
तं दानि मे परिभोगं न उपेति
आचिक्ख भन्ते किस्स अयं विपाको ॥
२—विहञ्ञामि खज्जामि च वायमामि च
परिसक्कामि परिभुञ्जितुं किञ्चि ।
स्वाहं छिन्नथामो कपणो लालपामि
किस्स कम्मस्स अयं विपाको ॥
३—विघातो चाहं परिपतामि छमायं
परिवत्तामि वारिचरो व घम्मे ।
रुदतो च मे अस्सुका निग्गलन्ति
आचिक्ख भन्ते किस्स अयं विपाको ॥

४—बहूसु वत सन्तेसु देय्यधम्मे उपट्ठिते ।
नासक्खिम्हा च अत्तान परित्तसोत्थि कातु सुखावह
५—किं ततो पापर अरम सन्ना राजकुला चुता ।
उपपन्ना पेतविसय खुप्पिपासा समप्पिता ॥
६—सामिनो इध हुत्वान होन्ति अस्सामिनो तहिं ।
चरन्ति खुप्पिपासाय मनुस्सा ओन्नतोनता ॥
७—एवमादीनव ञत्वा इस्सरमानसभव ।
पहाय इस्सरमद भवे सग्गगतो नरो ।
कायस्स भेदा सप्पञ्ञो सग्गं सो उपपज्जतीति ॥

कुमारपेतवत्थु

४—७

१—पुब्बे कतान कम्मान विपाको मथये मन ।
रूपे सद्दे रसे गन्धे फोट्ठब्बे च मनोरमे ।
२—नच्च गीत रतिं खिड्ड अनुभुत्वा अनप्पक
उय्यान चरित्वान पविसन्तो गिरिब्बज ।
३—इसिं सुनेत्तमद्दक्खि अत्तदन्त समाहित ।
अप्पिच्छ हिरीसम्पन्न उञ्छे पत्तगते रत ॥
४—हत्थिक्खन्धता ओरुय्ह लद्धा भन्ते 'ति च ब्रुवि ।
तस्स पत्त गहेत्वान उच्च पग्गय्ह खत्तियो ॥
५—थण्डिले पत्त भिन्दित्वा हसमानो अपक्कमि ।
रञ्ञो कितवस्साह पुत्तो किं म भिक्खु करिस्ससि ॥
६—तस्स कम्मस्स फरुसस्स विपाको कटुको अहु ।
य राजपुत्तो वेदेसि निरयम्हि समप्पितो ॥
७—छळेव चतुरासीति वस्सानि नहुतानि च ।
भुस दुक्ख निगच्छिट्ठो निरये कतकिब्बिसो ॥
८—उत्तानो पि च पच्चित्थ निकुज्जो वामदक्खिणो ।
उद्ध पादो ठितो चेव चिरं बालो अपच्चिथ ॥
९—बहूनि वस्ससहस्सानि पूगानि नहुतानि च ।
भुसं दुक्ख निगच्छिट्ठो निरये कतकिब्बिसो ॥

४—बहूसु वत सन्तेसु देय्यधम्मे उपट्ठिते।
नासक्खिम्हा च अत्तान परित्तसोत्थि कातु सुखावह
५—किं ततो पापक अस्स सन्तो राजकुला चुता।
उपपन्ना पेतविसय खुप्पिपासा समप्पिता॥
६—सामिनो इध हुत्वान होन्ति अस्सामिनो तहिं।
चरन्ति खुप्पिपासाय मनुस्सा ओन्नतोनता॥
७—एवमादीनव ञत्वा इस्सरमानसम्भव।
पहाय इस्सरमद भवे सग्गगतो नरो।
कायस्स भेदा सप्पञ्ञो सग्ग सो उपपज्जतीति॥

कुमारपेतवत्थु

४—७

१—पुब्बे कतान कम्मान विपाको मथये मन।
रूपे सद्दे रसे गन्धे फोट्ठब्बे च मनोरमे।
२—नच्च गीत रति खिड्ड अनुभुत्वा अनप्पक
उय्याने परिचरित्वा पविसन्तो गिरिब्बज।
३—इसि सुनेत्तमद्दक्खि अत्तदन्त समाहित।
अप्पिच्छ हिरिसम्पन्न उञ्छे पत्तगते रत॥
४—हत्थिक्खन्धतो ओरुय्ह लद्धा भन्ते ति च ब्रुवि।
तस्स पत्त गहेत्वान उच्च पग्गय्ह खत्तियो॥
५—थण्डिले पत्त भिन्दित्वा हसमानो अपक्कमि।
रञ्ञो कितवस्साह पुत्तो किं म भिक्खु करिस्ससि॥
६—तस्स कम्मस्स फरुसस्स विपाको कटुका अहु।
य राजपुत्तो वेदेसि निरयम्हि समप्पितो॥
७—छळेव चतुरासीति वस्सानि नहुतानि च।
भुस दुक्ख निगच्छित्थो निरये कतकिब्बिसो॥
८—उत्तानो पि च पच्चित्थ निकुज्जो वामदक्खिणो।
उद्ध पादो ठितो चेव चिर बालो अपच्चिथ॥
९—बहूनि वस्ससहस्सानि पूगानि नहुतानि च।
भुस दुक्ख निगच्छित्थो निरये कतकिब्बिसो॥

१०—एतादिसं खो कटुकं अप्पदुट्ठपदोसिनं ।
पच्चन्ति पापकम्मन्ता इसिमासज्ज सुब्बतं ॥
११—सो तत्थ बहुवस्सानि वेदयित्वा बहुं दुखं ।
खुप्पिपासाहतो नाम पेतो आसि ततो चुतो ॥
१२—एतमादीनवं ञत्वा इस्सरियमदसम्भवं ।
पहाय इस्सरियमदं निवातमनुवत्तये ॥
१३—दिट्ठेव धम्मे पासंसो यो बुद्धेसु सगारवो ।
कायस्स भेदा सप्पञ्ञो सग्गं सो उपपज्जति ॥

राजपुत्तपेतवत्थु

४—८

१—गूथकूपतो उग्गन्त्वा को नु दीनो पतिट्ठसि ।
निस्संसयं पापकम्मन्तो किं नु सद्दहसे तुवं ॥
२—अहं भदन्ते पेतो म्हि दुग्गतो यमलोकिको ।
पापकम्मं करित्वान पेतलोकमितो गतो ॥
३—किं नु कायेन वाचाय मनसा दुक्कटं कतं ।
किस्स कम्मविपाकेन इदं दुक्खं निगच्छसि ॥
४—अहु आवासिको मय्हं इस्सुकी कुलमच्छरी ।
अज्झोसितो मय्हं घरे कदरियो परिभासको
५—तस्साहं वचनं सुत्वा भिक्खवो परिभासिसं ।
तस्स कम्मविपाकेन पेतलोकं इतो गतो 'ति ॥
६—अमित्तो मित्तवण्णेन यो ते आसि कुलूपको ।
कायस्स भेदा दुप्पञ्ञो किं नु पेच्च गतिं गतो 'ति ॥
७—तस्सेवाहं पापकम्मस्स सीसे तिट्ठामि मत्थके ।
सो च परविसयं पत्तो ममेव परिचारको ॥
८—यं भदन्ते हनन्तञ्ञे एतं मे होति भोजनं ।
अहञ्च खो यं 'हनामि एतं सो उपजीवतीति ॥

गूथखादकपेतवत्थु

४—९

गूथखादकपेतवत्थु

४—१०

१—नग्गा दुब्बणरूपा ’थ किसा धमनिसण्ठिता ।
उप्फासुलिका किसका के नु तुम्हे ’थ मारिसा ’ति
२—मय भद्दन्ते पेतम्हा दुग्गता यमलोकिका ।
पापकम्म करित्वान पेतलोकमितो गता ’ति ॥
३—विस्सु कायन—२ १ ३
४—अनवज्जेसु तित्थेसु विचिनिम्ह’ड्ढमासक ।
सन्तेसु देय्यधम्मेसु दीप नाकम्हमत्तनो ॥
५—नदि उपेम तसिता रित्तका परिवत्तति
छाय उपम उण्हसु आतपो परिवत्तति ॥
६—अग्गिवण्णो ’व नो वातो डहन्तो उपवायति ।
एतञ्च भन्ते अरहाम अञ्ञञ्च पापकं ततो ॥
७—अपि योजनानि गच्छाम छाता आहारगिद्धिनो ।
अलद्धा एव निवत्ताम अहो नो अप्पपुञ्ञता ॥
८—छाता पमुच्छिता भन्ते भूमिय पटिसुम्भिता
उत्ताना पतिकिराम अवकुज्जा पतामसे ॥
९—ते च तत्थेव पतिता भूमियं पटिसुम्भिता ।
उर सीसञ्च घट्टेम अहो नो अप्पपुञ्ञता ॥
१०—एतञ्च भन्ते अरहाम अञ्ञञ्च पापकं ततो ।
सन्तेसु देय्यधम्मेसु दीपं नाकम्हमत्तनो ॥
११—त हि नून इतो गन्त्वा योनिं लद्धान मानुसिं ।
वदञ्ञू सीलसपन्ना काहाम कुसल बहुन्ति ॥

गणपेतवत्थु

४—११

१—दिट्ठा तया निरया तिरच्छानयोनी ।
पेता असुरा अथ वा पि मनुस्सा देवा ।
सयमद्दस कम्मविपाकमत्तनो
नय्यामि तं पाटलिपुत्तमक्खतं ।
तत्थ गन्त्वा कुसलं करोहि कम्मन्ति ॥

२—अप्पमादो [illegible] म [illegible] [illegible] दस्स ।
चरामि पुरं [illegible] अप्पमत्तो [illegible] ॥

३—[illegible] गा = १ a b c
[illegible] पुरम्हा [illegible] ॥

पाटलिपुत्तवग्गो

४—१०

१—अ[illegible] स पासादो सुरम्मा
गणा सुसज्जिता च [illegible] च ।
सुरुचिरा [illegible]
कथं तदा तदा अयं मनुञ्ञा ॥

२—[illegible] स [illegible] सुरम्मे
[illegible] पासादे [illegible] ।
सुरु[illegible] [illegible]
[illegible] तदा [illegible] [illegible] ॥

३—अप्पमादा[illegible] मासु [illegible] मा[illegible] ।
[illegible] [illegible] तेन मे इध [illegible] ॥

४—[illegible] एव [illegible] दासस्स
दमस्स [illegible] [illegible] ।
दानी अहं च [illegible] हुत्वा
सुखिता होमि अप्पमत्ता इध [illegible] ॥

५—अमा[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ।
दुक्खं सुखस्स [illegible] पमत्तं अतिवत्ततीति ॥

सम्पतावग्गो

४—१२

१—यं ददाति [illegible] स [illegible] दयेव दा[illegible] ।
उभयं तरति भय तेन दानेन
गच्छति जागरथ मा पमज्जथा ति ॥

अक्खरुक्खपेतवत्थु

४—१४

१—मय भोगे सहरिम्ह समेन विसमेन च।
　ते अञ्ञे परिभुञ्जन्ति मय दुक्खस्स भागिनीति।

भोगसहरपेतवत्थु

४—१५

१—सट्ठिवस्ससहस्सानि परिपुण्णानि सब्बसो।
　निरये पच्चमानान कदा अन्तो भविस्सति॥
२—नत्थि अन्तो कुतो अन्तो न अन्तो पतिदिस्सति।
　तथा हि पचत पाप मम तुय्हञ्च मारिस॥
३—दुज्जीवित जीवम्ह ये सन्ते न ददम्हसे।
　सन्तेसु देय्यधम्मेसु दीप नाकम्ह अत्तनो॥
४—सो हि नून इतो गन्त्वा योनिं लद्धान मानुसिं।
　वदञ्ञू सीलसपन्नो काहामि कुसल बहुन्ति॥

सेट्ठिपुत्तपेतवत्थु

४—१६

१—किन्नु उम्मत्तरूपो व मिगो भन्तो व धावसि।
　निस्सय पापकम्म किन्नु सद्दयस तुवन्ति॥
२—अह भन्ते पेतो म्हि दुग्गतो यमलोकिको।
　पापकम्म करित्वान पेतलोकमितोगतो॥
३—सट्ठिकूटसहस्सानि परिपुण्णानि सब्बसो।
　सीसे मय्ह निपतन्ति ते भिन्दन्ति च मत्थकन्ति॥
४—किन्नु कायेन—२ १ ३
५—सट्ठिकूटसहस्सानि-मे-सीसे तुय्हम्,
६—अथ'द्दसासिं सम्बुद्ध सुनेत्थं
　　　　भावितिन्द्रिय।
　　　　निसिन्न रुक्खमूलस्मि
　　　　झायन्त अकुतोभय॥